

Rapport

Så använder äldre internet

2026

PRO

 Begripsam
helt enkelt

Förord

Digitaliseringen ger många äldre nya möjligheter till delaktighet, självständighet och tillgång till service. Samtidigt skapar den klyftor som måste uppmärksammas och överbryggas.

Rapporten *Så använder äldre internet (2026)* ger en samlad bild av hur pensionärer som använder internet tar del av det digitala samhället.

Resultaten visar att internet i dag är en självklar del av vardagen för många PRO-medlemmar. Bankärenden, kommunikation, myndighetskontakter och mediekonsumtion sker i allt större utsträckning digitalt. Samtidigt minskar den upplevda digitala delaktigheten med stigande ålder, särskilt bland medlemmar med lägre inkomster.

PRO:s budskap är tydligt: ingen ska stängas ute från vård, banktjänster, samhällsinformation eller demokratiskt deltagande på grund av krånglig, dyr eller dåligt anpassad teknik. Rätten till likvärdig service måste gälla alla – oavsett ålder, utbildning eller ekonomi.

PRO anser att digitaliseringen måste vila på fyra grundläggande principer:

- Det är samhällets ansvar att digitala tjänster funkar för alla – inte individens ansvar att försöka parera brister i systemen.
- Teknik ska utvecklas tillsammans med användarna för att bli begriplig och användbar.
- Telefon och fysiska kontor ska finnas kvar för den som behöver stöd i digitala samhällsärenden – långsiktigt och i hela landet, inte som tillfälliga projekt.
- Krav på hållbarhet och kompatibilitet är nödvändiga. Ingen ska tvingas köpa ny mobil vartannat år för att kunna boka vård.

PRO arbetar för en digital utveckling som stärker delaktighet, trygghet och självständighet – för alla pensionärer och för samhället i stort.

Den här rapporten riktar sig till beslutsfattare på alla nivåer.

Christine Cars-Ingels

Generalsekreterare, Pensionärernas riksorganisation, PRO

Sammanfattning

Internet är i dag en självklar del av vardagen för många pensionärer, särskilt för bankärenden, myndighetskontakter, kommunikation och nyhets- och mediekonsumtion. Samtidigt visar resultaten att den upplevda digitala delaktigheten långsamt minskar, och att detta främst drabbar äldre med lägre inkomster.

Allt fler känner sig bara *delvis* delaktiga i det digitala samhället, i takt med att digitala tjänster blir fler och mer komplexa. Skillnaderna inom medlemskåren hos PRO är tydliga och hänger bland annat ihop med ålder, utbildning och inte minst inkomst. Tre huvudkonklusioner:

- **Minskad upplevd digital delaktighet över tid**
 - Andelen av PRO-medlemmar som anser sig delaktiga i det digitala samhället har sjunkit från 69 procent 2022, till 65 procent 2026.
 - Bland personer med en inkomst över 50 000 kronor per månad är andelen som känner sig delaktig i det digitala samhället 84 procent. Andelen bland personer med en månadsinkomst på 10 000 – 14 999 kronor är 54 procent.
- **Tekniken upplevs som allt svårare att använda**
 - Andelen som anser det är lätt att använda en dator har sjunkit med sju procentenheter på totalen från 2022 (73 procent) till 2026 (66 procent).
 - 73 procent i gruppen med en månadsinkomst över 50 000 kronor har lätt att använda en dator, mot 38 procent i kategorin 10 000 – 14 999 kronor.
- **Stora skillnader kopplade till ålder, utbildning och inkomst**
 - Högre ålder, lägre utbildningsnivå och lägre inkomst kan tydligt kopplas till lägre användning av digitala tjänster och en svagare känsla av delaktighet.
 - I inkomstspannet 10 000 – 14 999 kronor uppgår 51 procent att de bokar tider till sjukvården digitalt, samma andel är 76 procent bland PRO-medlemmar med en månadsinkomst på över 50 000 kronor.

Innehåll

Förord	2
Sammanfattning	3
Om rapporten	5
Deltagare och urval.....	5
Rapportens uppbyggnad	5
Metod	6
Kontakt och ansvariga	6
Intressanta trender 2022–2026.....	7
Känner du dig delaktig i det digitala samhället?	7
Känner du dig trygg på internet?.....	8
Jämförelse mellan några av de vanligaste tjänsterna på nätet.....	9
Användning av kommunikationstjänster.....	10
Användning av sociala medier	11
Mediekonsumtion på nätet	12
Köpa biljetter och boka tider	13
E-handel och banktjänster.....	14
Tillgång till apparater (smarttelefon, dator och surfplatta)	15
Förmåga att använda apparater	16
Användning av internet 2026 - skillnader mellan olika kategorier	17
Delaktighet i det digitala samhället.....	17
Trygg på internet	20
Jämförelse mellan några vanliga tjänster på nätet	23
Användning av kommunikationstjänster.....	26
Användning av sociala medier	29
Mediekonsumtion på nätet	32
Köpa biljetter och boka tider	37
E-handel och banktjänster.....	42
Tillgång till och användning av apparater	47
Tillgång till apparater.....	47
Förmåga att använda apparater.....	50
Digital delaktighet är ett samhällsansvar	53
Uppgifter om deltagare	54

Om rapporten

I den här rapporten redovisas resultatet från en digital enkätundersökning om internetanvändning bland PRO-medlemmar. Undersökningen genomfördes under första kvartalet 2026 och omfattar svar från 21 302 personer.

Motsvarande undersökningar genomfördes även 2022 och 2024. Fokus ligger i år på skillnader inom medlemskåren utifrån ålder, inkomst och utbildningsnivå.

Deltagare och urval

Deltagarna är främst 65 år eller äldre. En mindre andel, 1,7 procent (328 personer), har angett att de är under 65 år. Samtidigt utgörs gruppen som är 95 år eller äldre bara av 36 personer. Det ska därför inte dras för långtgående slutsatser kring den gruppen i analysen.

När du läser rapporten bör du tänka på att den här undersökningen handlar om de PRO-medlemmar som använder internet. Det finns troligen en grupp medlemmar som inte alls använder internet. Vad personer i den sistnämnda gruppen anser om det digitala samhället kan vi därför inte säga något om i den här rapporten.

Rapportens uppbyggnad

Denna rapport är en sammanfattande analys som fokuserar på åtta utvalda områden med särskild betydelse för pensionärers digitala vardag. Vi visar även trenden för 2022–2026. För att göra materialet mer överskådligt har vissa svars kategorier med få respondenter slagits samman.

För den som önskar fördjupa sig i det fullständiga datamaterialet finns resultaten för samtliga enkätfrågor redovisade i fyra separata bilagor, uppdelade utifrån:

- Bilaga 1: Så använder äldre internet 2026: Samtliga svar
- Bilaga 2: Så använder äldre internet 2026: Svar fördelat per ålderskategori
- Bilaga 3: Så använder äldre internet 2026: Svar fördelat per utbildningsnivå
- Bilaga 4: Så använder äldre internet 2026: Svar fördelat per inkomstnivå

Metod

Undersökningen är en enkätundersökning riktad till PRO-medlemmar som använder internet. Enkäten innehåller frågor med fasta och öppna svarsalternativ. Information om enkäten har skickats ut via e-post, via interna informationsutskick och via information i PROpensionären.

Kontakt och ansvariga

Författare: Stefan Johansson, Kerstin Ivarson Ahlstrand, Begripsam.

PRO-ansvarig: Flemming Kristensen, sakkunnig sociala frågor.

Intressanta trender 2022–2026

I detta avsnitt tittar vi på förändringar mellan undersökningarna 2022, 2024 respektive 2026 när det gäller några särskild intressanta frågor om, och tjänster på, internet.

Känner du dig delaktig i det digitala samhället?

Andelen som säger att de känner sig fullt delaktig i det digitala samhället har minskat lite för varje undersökning (Diagram 1). Andelen som svarar ”Till viss del” har istället ökat något. Vår tolkning är att fler och mer komplexa tjänster i samhället blir digitala och de tjänster som finns blir inte enklare över tid. Det gör att fler känner att de bara delvis är delaktiga i det digitala samhället.

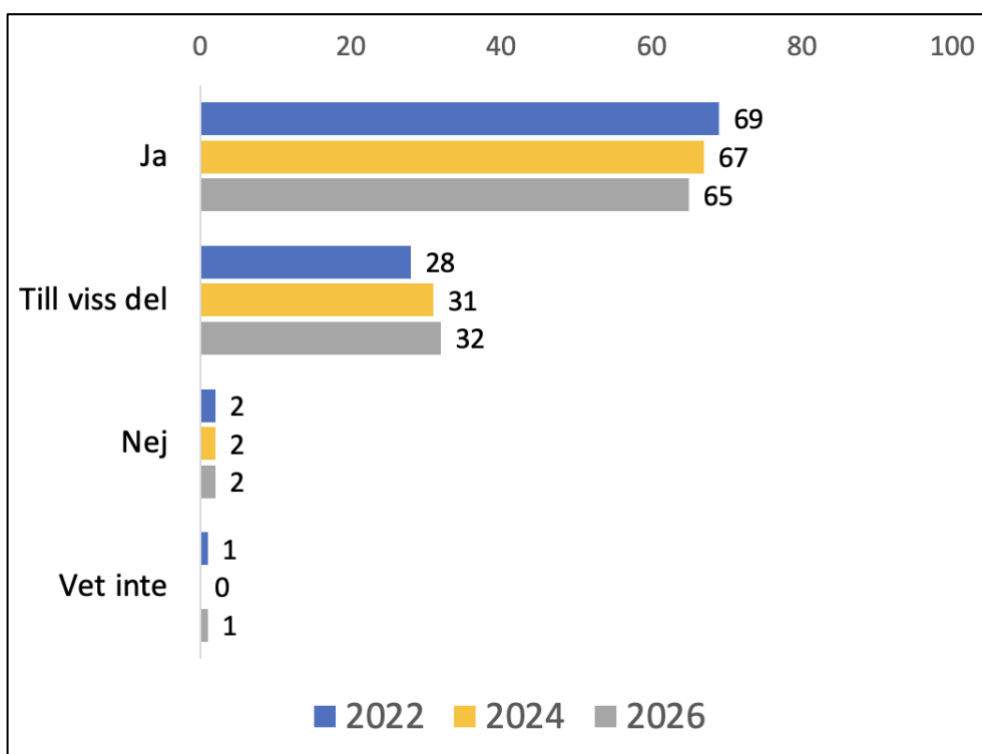

Diagram 1: Känner sig PRO-medlemmar delaktiga i det digitala samhället?
Andelar i procent. 2022, 2024 respektive 2026.

Känner du dig trygg på internet?

Upplevelsen av trygghet på internet är i det närmaste oförändrad över de två undersökningarna (Diagram 2). Denna fråga var inte med i undersökningen 2022, vilket är skälet att inte det året redovisas nedan.

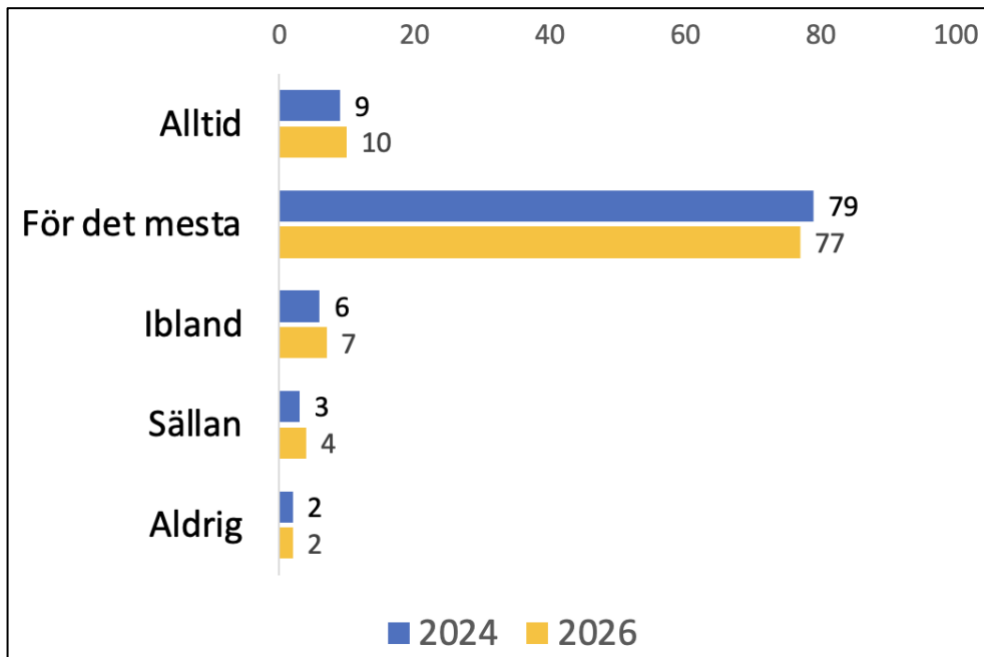

Diagram 2: Personer som svarat på frågan "Känner du dig trygg på internet?" Andelar i procent. 2024 respektive 2026.

Jämförelse mellan några av de vanligaste tjänsterna på nätet

Här tittar vi på några vanliga tjänster på internet: tjänster för väder, musik, kartor och vägvisning samt spela spel (Diagram 3).

Skillnaderna mellan de tre mätningarna är små, förutom när det gäller kartor och vägvisning där användningen tenderar att minska något. I övrigt ser vi inga betydande förändringar.

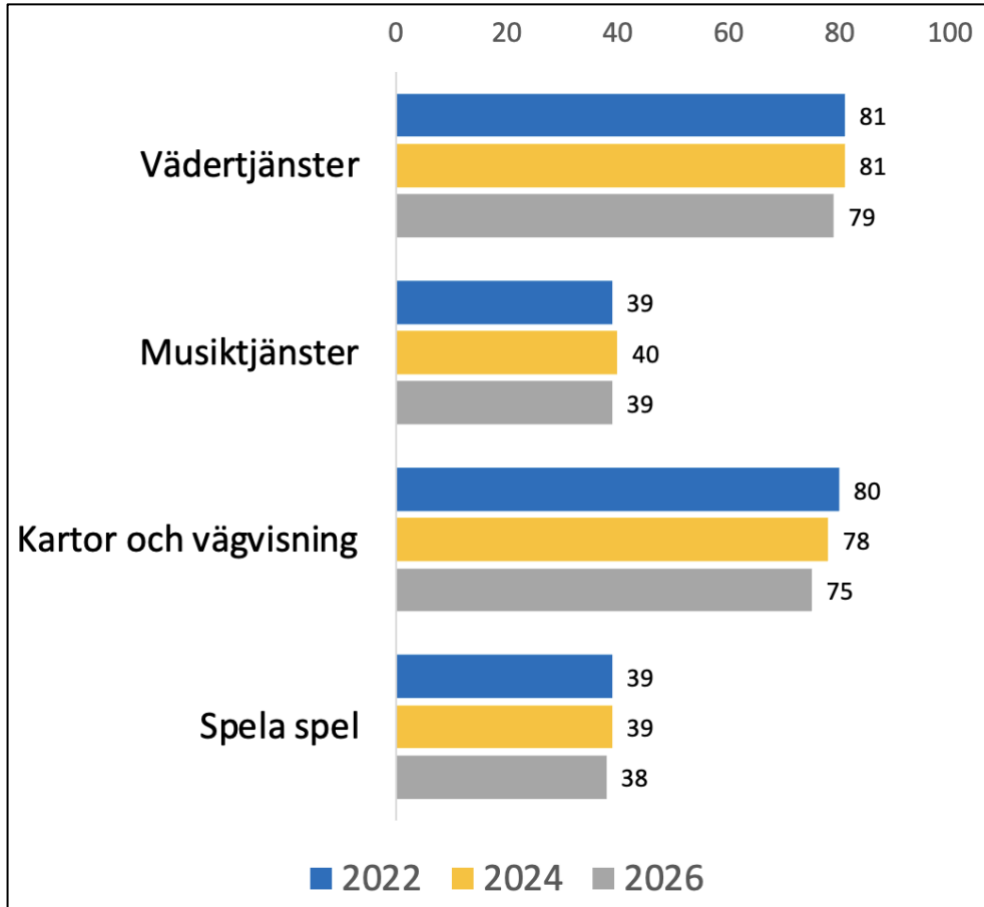

Diagram 3: Andelar i procent som säger sig använda olika vanliga internettjänster. 2022, 2024 respektive 2026.

Användning av kommunikationstjänster

Användningen av webbmöten minskar något över tid (Diagram 4). Det är troligen en effekt av att många träffades i digitala möten under pandemin och att vi ser en viss återgång i användningen. Det är dock inga stora förändringar för någon av dessa tjänster.

2026 var första gången som frågan om digital brevlåda fanns med.

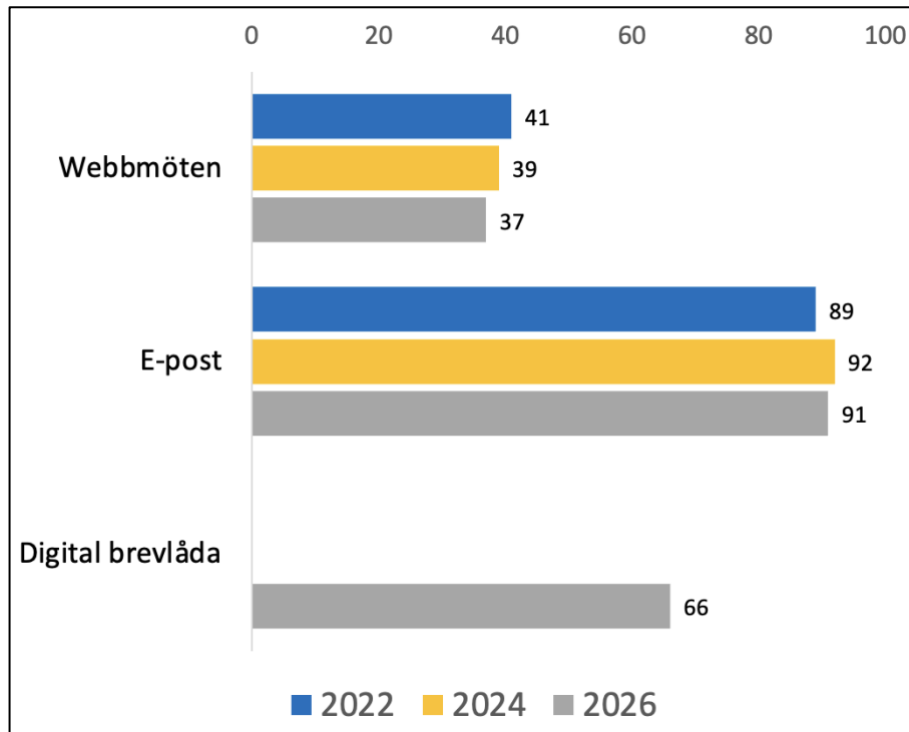

Diagram 4: Andelar i procent som använder digitala kommunikationstjänster. 2022, 2024 respektive 2026.

Användning av sociala medier

Användningen av Facebook ökar inte längre utan har planat ut vid 74 procent (Diagram 5). Samtidigt ser vi att användningen av Instagram och Snapchat har ökat något genom åren, men ökningen är långsam.

När det gäller Snapchat och Tik Tok så är det en mycket liten andel av PRO-medlemmarna som använder dessa tjänster.

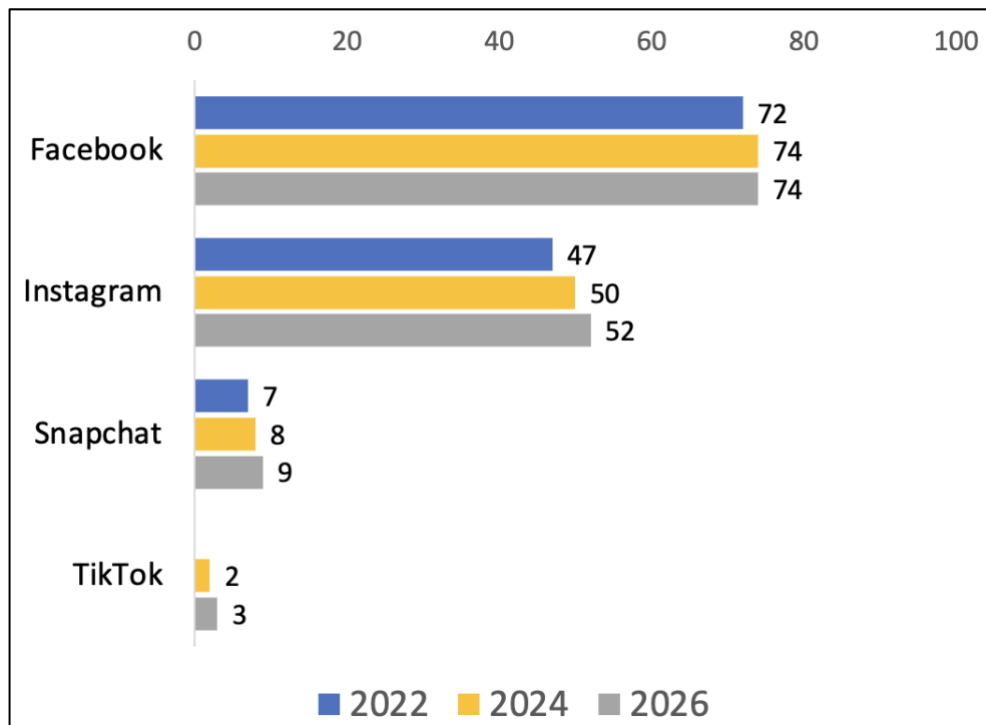

Diagram 5: Andelar i procent som använder olika sociala medier. 2022, 2024 respektive 2026. Det frågades inte om TikTok 2022.

Mediekonsumtion på nätet

Sedan 2022 har andelen som ser på tv-program via nätet sjunkit från 66 till 60 procent, och för Youtube syns en liknande nedgång från 50 till 41 procent (Diagram 6).

När det gäller övriga medietjänster, som att lyssna på radio via nätet och lyssna på poddar, använda streamingtjänster för film eller läsa digitala dagstidningar, är skillnaderna mellan undersökningarna små. Här är användandet mer stabilt.

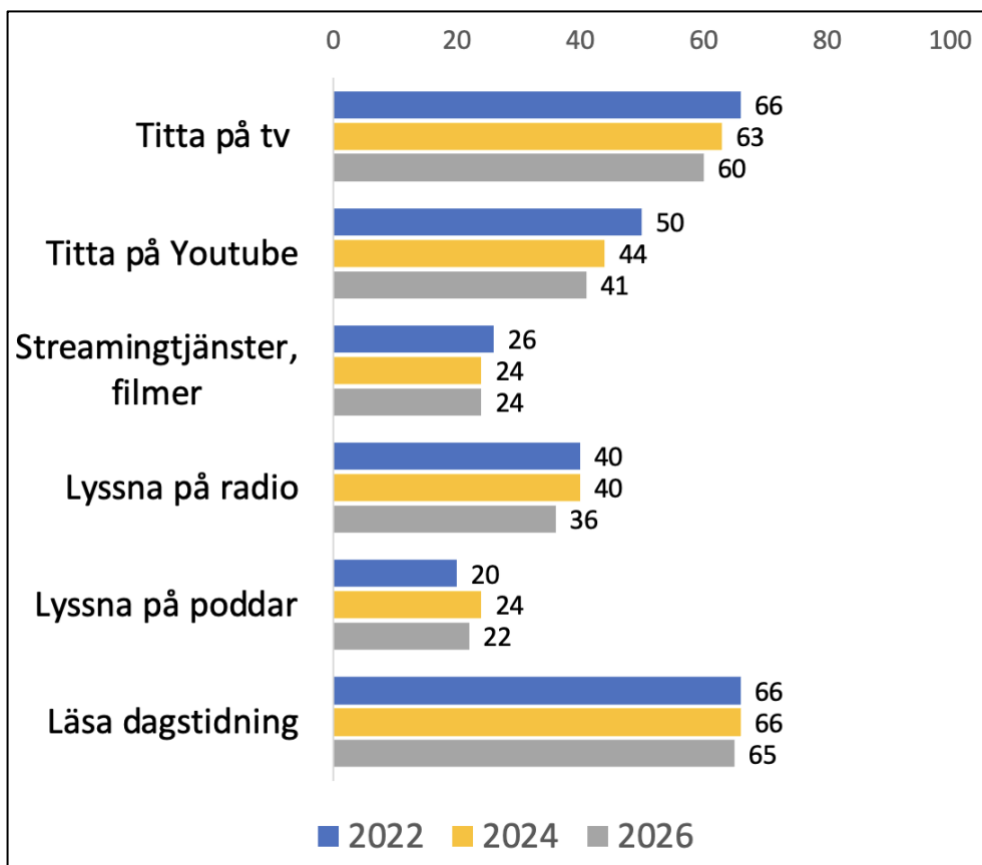

Diagram 6: Andelar i procent som använder olika tjänster på internet för mediekonsumtion. 2022, 2024 respektive 2026.

Köpa biljetter och boka tider

Andelen som köper biljetter till resor har minskat lite under perioden 2022–2026 (Diagram 7), medan andelen som köper biljetter till evenemang ligger på en stabil nivå runt 60 procent.

Andelen som bokar tider till sjukvården har också minskat sedan 2022, från 66 till 59 procent. En förklaring kan vara att under pandemin tvingades många boka sina vacciner digitalt. Idag är detta behov inte lika stort och det går att välja andra kanaler för bokning. Samtidigt visar andra analyser, att många upplever det som krångligt att boka exempelvis läkarbesök digitalt och därför avstår från detta.

I kontrast till övriga tjänster har bokningar till tandvården ökat sedan 2022 – från 27 till 30 procent. Denna ökning beror sannolikt på att allt fler tandvårdsinrättningar i dag erbjuder och uppmuntrar till digital bokning.

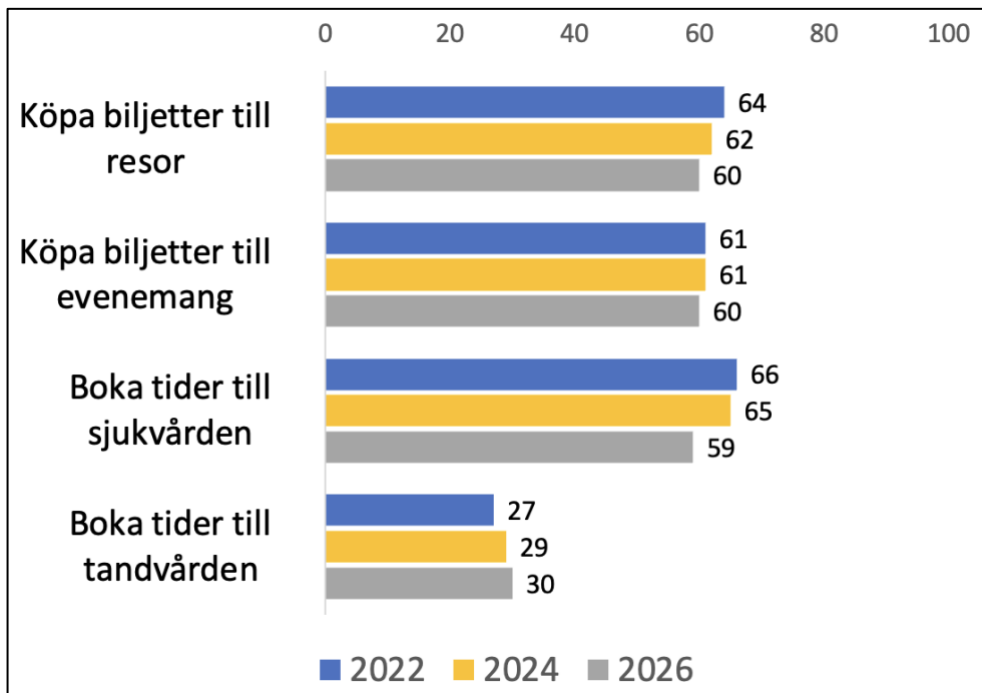

Diagram 7: Andelar i procent som säger sig använda nätet för att köpa biljetter till resor och evenemang respektive boka tider till sjukvården och tandvården. 2022, 2024 respektive 2026.

E-handel och banktjänster

Användningen av grundläggande digitala ekonomitjänster är hög och stabil bland PRO-medlemmarna (Diagram 8). Andelarna som har mobilt BankID, använder Swish eller betalar sina räkningar via internet är i princip oförändrade sedan 2022. Dessa tjänster har blivit en självklar del av vardagsekonomin för många.

Andelen som e-handlar har minskat med tre procentenheter, från 74 procent 2022 till 71 procent 2026. Denna minskning kan vara en normalisering efter pandemin; under restriktionerna var e-handel ofta det enda alternativet för många. Det vi ser nu är troligen en återgång till fysisk handel i kombination med de digitala inköpen.

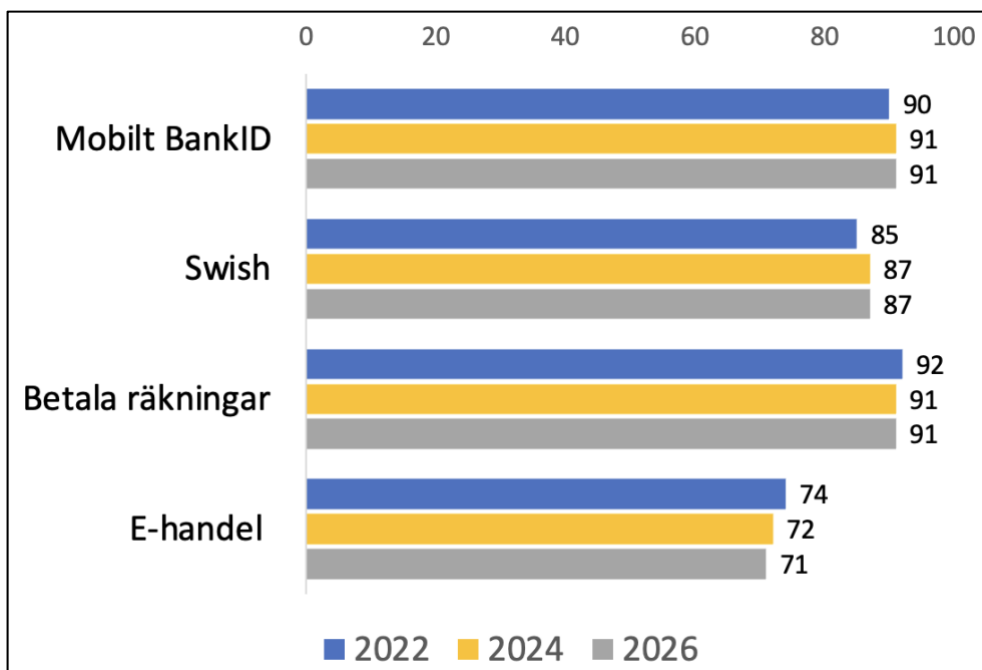

Diagram 8: Andelar i procent som har mobilt BankID och som uppger att de swishat, betalt räkningar via internet samt e-handlat. 2022, 2024 respektive 2026.

Tillgång till apparater (smarttelefon, dator och surfplatta)

Tillgången till smarttelefon eller surfplatta är i det närmste oförändrad över de tre underökningarna (Diagram 9).

Tillgången till en dator i hemmet minskar däremot gradvis; från 94 procent 2022 till 89 procent 2026. Vår tolkning är att något fler väljer att enbart ha en smarttelefon och kanske avstår från att köpa en ny dator när den gamla inte fungerar längre.

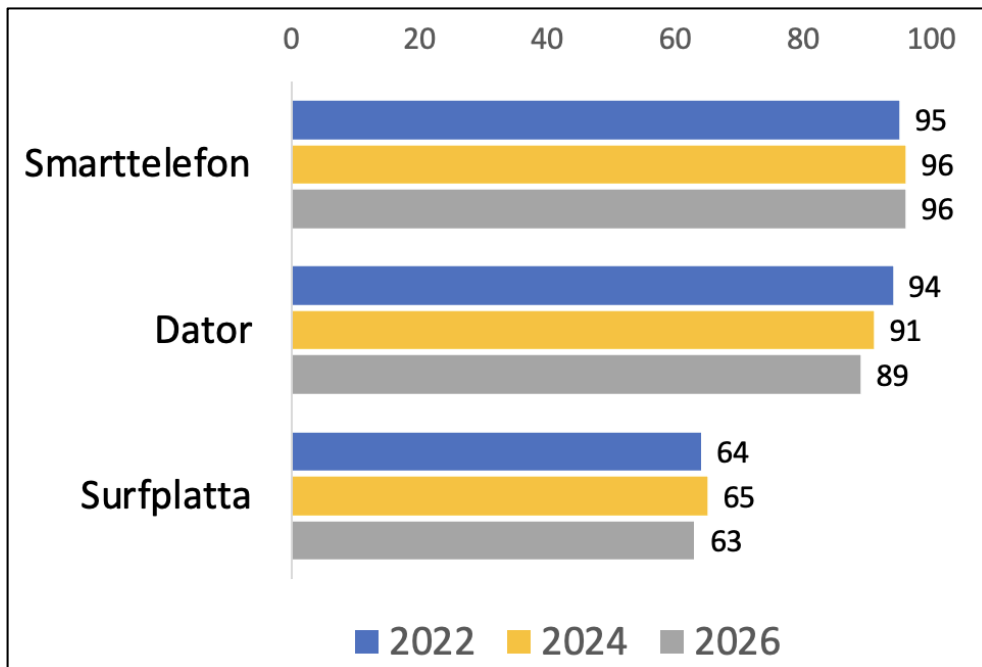

Diagram 9: Andelar i procent som har tillgång till smarttelefon, dator i hemmet eller surfplatta. 2022, 2024 respektive 2026.

Förmåga att använda apparater

Sedan 2022 syns en liten nedåtgående trend där en allt mindre andel uppger att apparaterna är lätta att använda (Diagram 10).

Utvecklingen gäller för såväl smarttelefon, dator som surfplatta.

Parallellt med detta ser vi också att det är en allt lägre andel som skattar sina kunskaper som tillräckliga. Dessa utvecklingstendenser kan vara en förklaring till varför färre 2026 svarar "Ja" på frågan om de känner sig delaktiga i det digitala samhället.

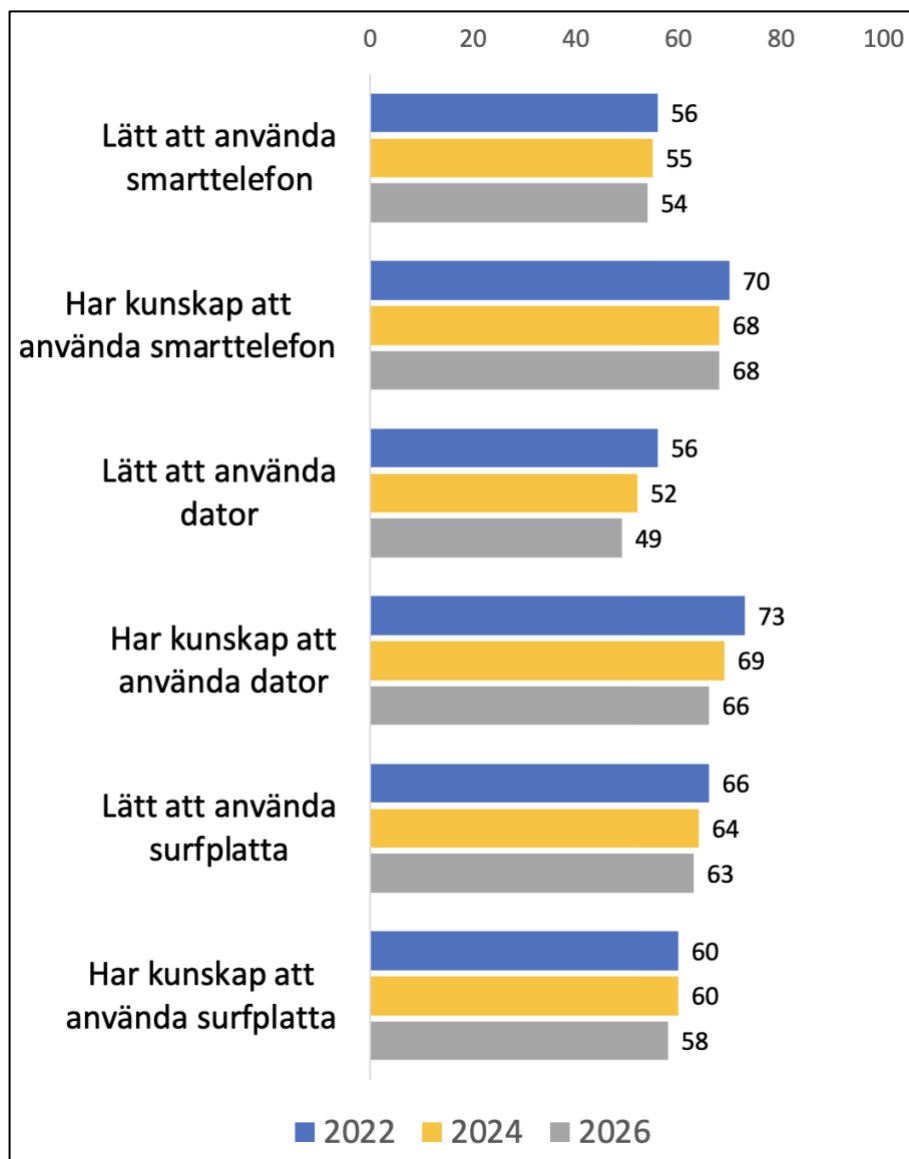

Diagram 10: Andelar i procent som tycker att det är lätt att använda smarttelefon, dator eller surfplatta samt andelar som tycker de har tillräckliga kunskaper i att använda dessa apparater. 2022, 2024 respektive 2026.

Användning av internet 2026 - skillnader mellan olika kategorier

I detta avsnitt tittar vi på ett urval av frågor och tjänster som visar hur medlemmar i PRO använder internet för att se om det finns skillnader mellan olika kategorier. Kategorierna vi tittar på är:

- ålder
- utbildningsnivå
- inkomstnivå

Delaktighet i det digitala samhället

Ålder - delaktighet

Gällande upplevd delaktighet i det digitala samhället framgår en tydlig generationsskillnad (Diagram 11). PRO-medlemmar i åldersgruppen 75 år och äldre skattar sin delaktighet betydligt lägre än yngre medlemmar. För varje 10-årsperiod upp till 85 år minskar känslan av delaktighet. Därefter jämnas skillnaderna ut.

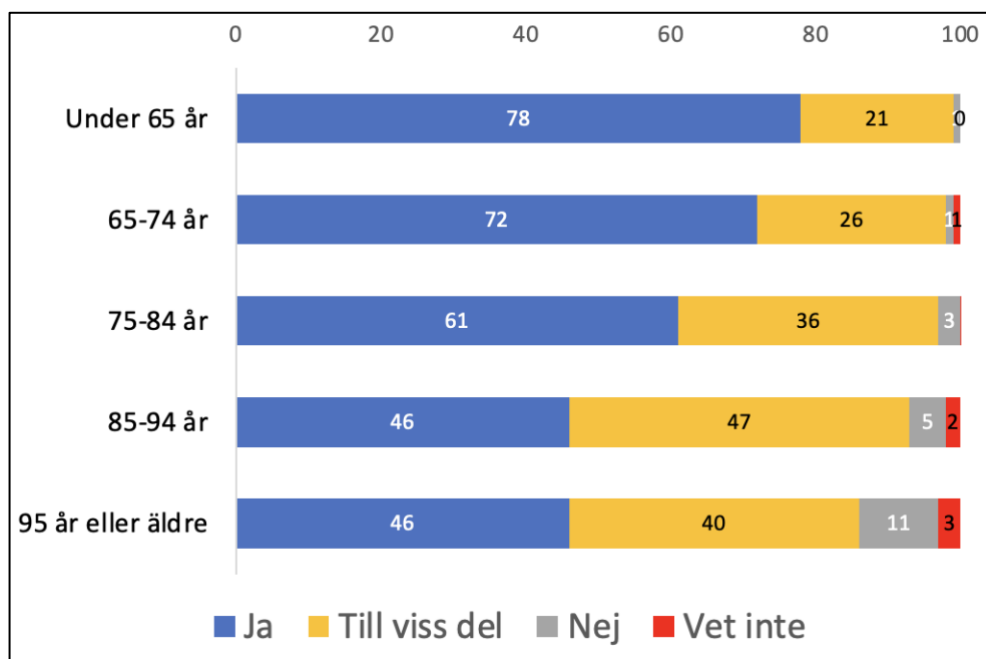

Diagram 11: PRO-medlemmars känsla av delaktighet i det digitala samhället. Fördelning på ålderskategorier. Andelar i procent.

Utbildningsnivå - delaktighet

Resultatet visar ett samband mellan utbildningsbakgrund och digital delaktighet (Diagram 12). Personer med gymnasie-, högskole- eller universitetsutbildning upplever en högre grad av delaktighet jämfört med personer som har grundskola/folkskola eller folkhögskola som högsta utbildningsnivå.

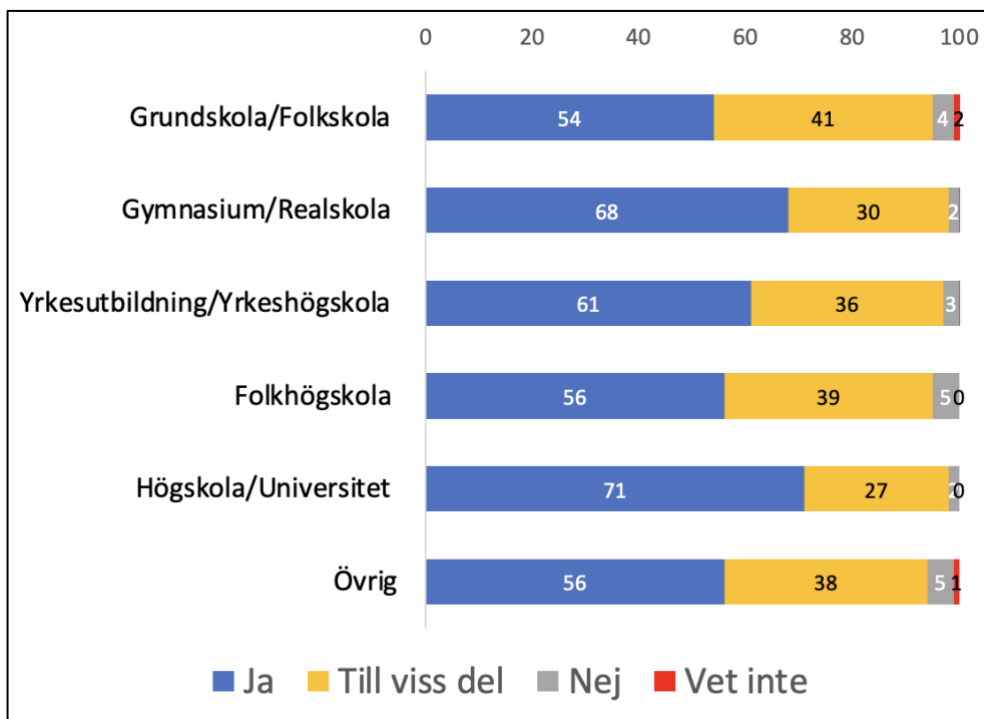

Diagram 12: PRO-medlemmars känsla av delaktighet i det digitala samhället. Fördelning på utbildningsnivåer. Andelar i procent. Övrig är 429 personer som svarat "Annan" eller "Vet inte".

Inkomstnivå - delaktighet

Analysen visar att ekonomiska förutsättningar har en tydlig inverkan på känslan av digital delaktighet (Diagram 13). PRO-medlemmar med en månadsinkomst under 20 000 kronor skattar sin delaktighet lägre än personer med högre inkomst.

En förklaring till varför inkomstnivå så tydligt hänger ihop med digital delaktighet kan vara att personer med högre inkomster oftare har yrken där de använder digitala verktyg och tjänster i vardagen. Vidare är det kostsamt att införskaffa digitala hjälpmedel (inklusive abonnemang), vilket kan göra att personer med lägre inkomster helt enkelt inte har råd att köpa in exempelvis smarttelefoner.

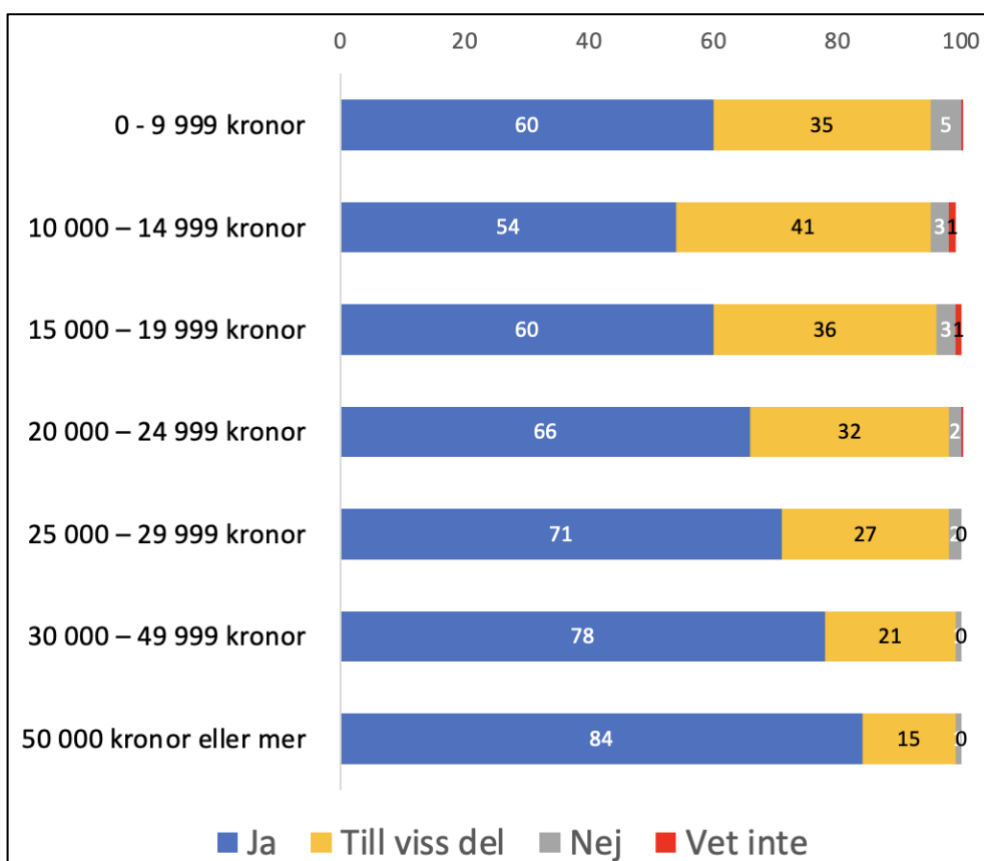

Diagram 13: PRO-medlemmars känsla av delaktighet i det digitala samhället. Fördelning på inkomstnivåer. Andelar i procent.

Trygg på internet

Ålder - trygghet

Gruppen 95 år eller äldre utmärker sig i svaren på frågan 'Känner du dig trygg på internet?'. I denna grupp är det en mycket högre andel som känner sig helt trygga, men det är samtidigt en mycket högre andel som svarat att de aldrig känner sig trygga på internet (Diagram 14). Vi påminner om, att antalet respondenter i denna grupp är 36 personer så resultaten ska tas med en nypa salt.

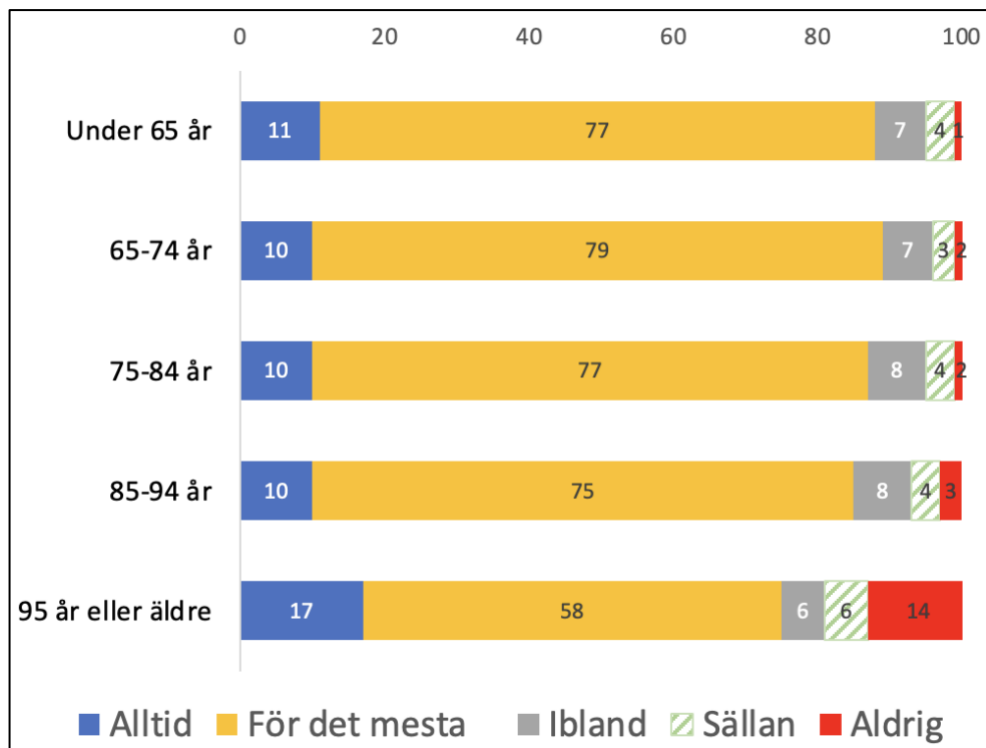

Diagram 14: Personer som svarat på frågan "Känner du dig trygg på internet?" Fördelning på ålderskategorier. Andelar i procent.

Utbildningsnivå - trygghet

Utbildningsnivån förefaller inte ha betydelse för om man känner trygghet på internet. Det är små skillnader mellan utbildningsnivåerna (Diagram 15).

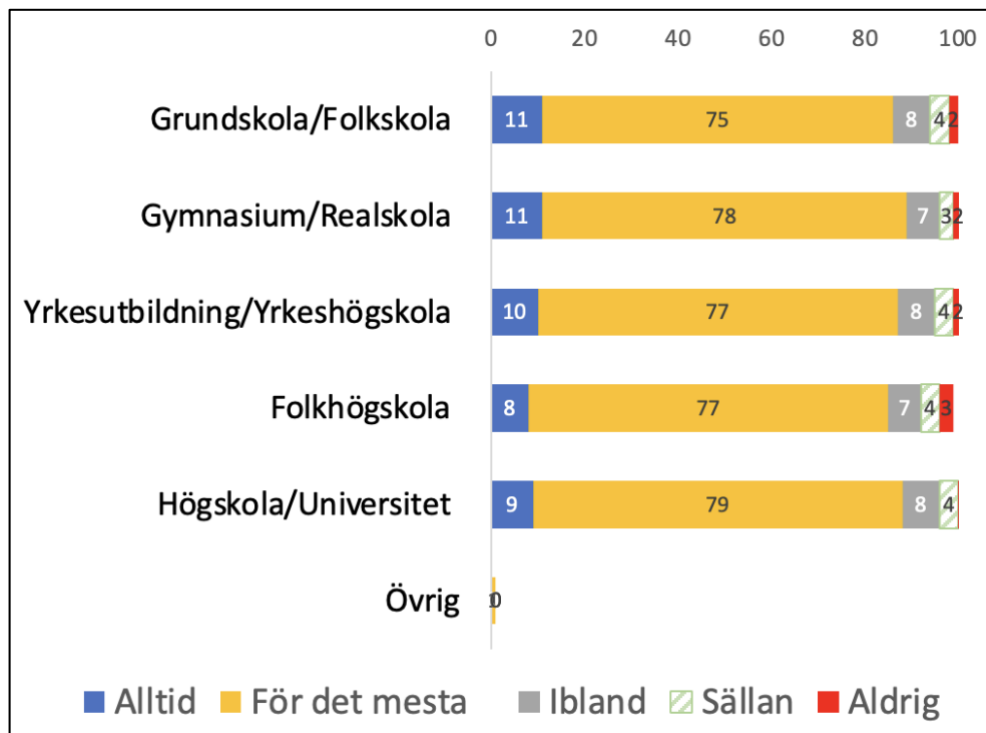

Diagram 15: Personer som svarat på frågan "Känner du dig trygg på internet?" Fördelning på utbildningsnivåer. Andelar i procent. Övrig är 429 personer som svarat "Annan" eller "Vet inte".

Inkomstnivå - trygghet

För PRO-medlemmar med inkomster över 30 000 kronor är det en något högre andel som alltid känner sig trygga på internet (Diagram 16). Här är dock det mest intressant den stora skillnaden mellan grupper med låga och höga inkomster.

Möjligtvis kan skillnaden förklaras med att personer med högre inkomster, både som privatpersoner och i sina yrken, jobbar mer digitalt än personer med lägre inkomster. Dessa vardagliga vanor gör att gruppen får mer erfarenhet med internet och digitala tjänster och därmed känner sig tryggare.

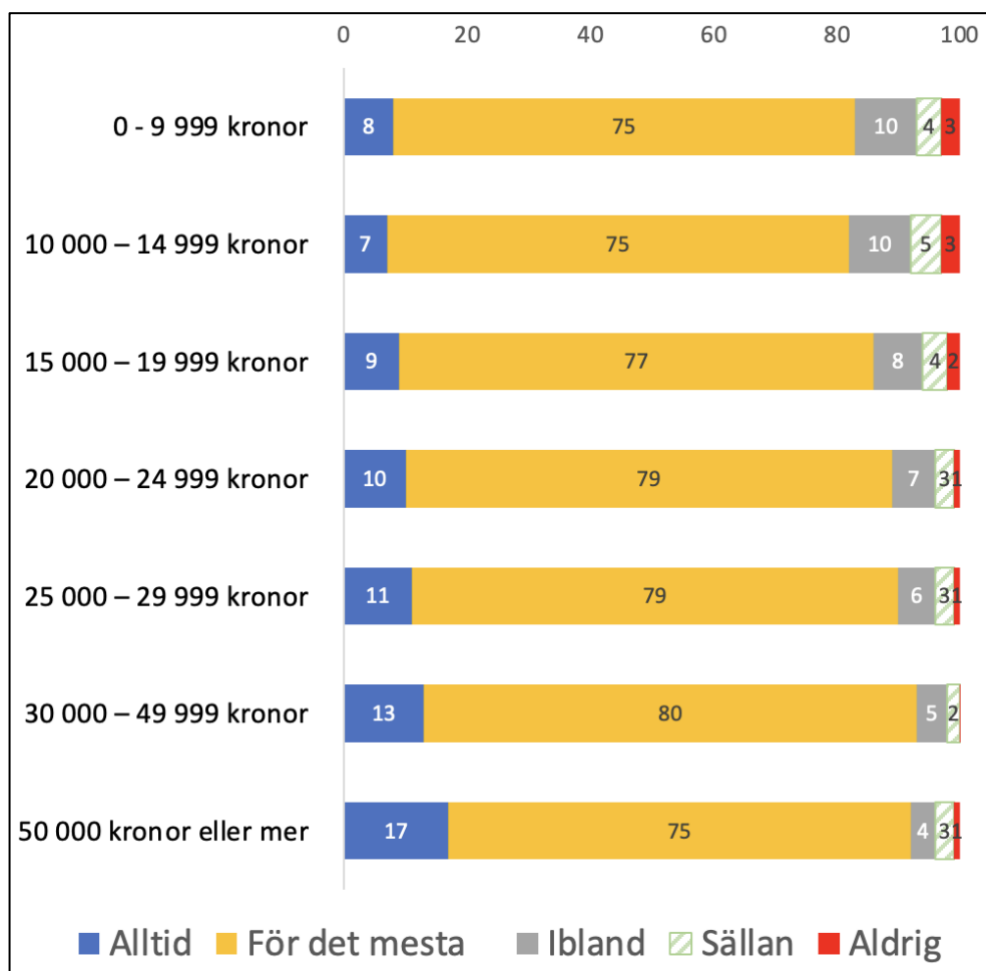

Diagram 16: Personer som svarat på frågan "Känner du dig trygg på internet?". Fördelning på inkomstnivåer. Andelar i procent.

Jämförelse mellan några vanliga tjänster på nätet

Här har vi tittat på digitala tjänster för väder, musik, kartor och vägvisning samt spel.

Ålder - några vanliga tjänster

PRO-medlemmar äldre än 85 år använder vanliga tjänster på internet, som vädertjänster, musiktjänster, tjänster för kartor och vägvisning samt digitala spel, i lägre grad än yngre medlemmar (Tabell 1).

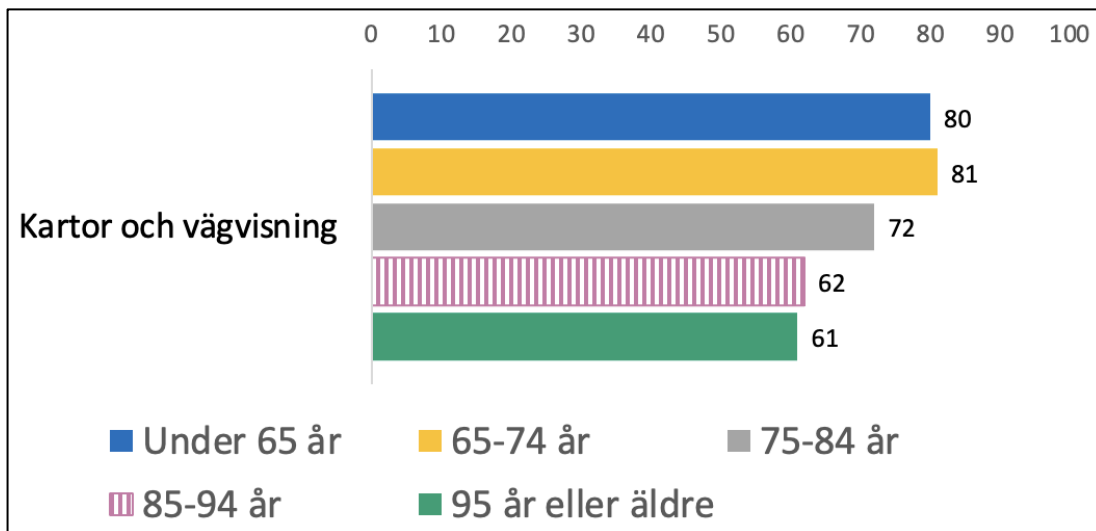

Diagram 17: Andel i procent som använder olika digitala tjänster för kartor och vägvisning. Fördelning på ålderskategorier.

Tabell 1: Andel i procent som använder olika vanliga internetjänster. Fördelning på ålderskategorier.

Tjänst	Under 65 år	65-74 år	75-84 år	85-94 år	95 år eller äldre
Vädertjänster	87	84	77	68	58
Musiktjänster	63	49	31	22	24
Kartor och vägvisning	80	81	72	62	61
Spela spel	49	44	34	31	33

Utbildningsnivå - några vanliga tjänster

De som avslutat en gymnasie-, högskole- eller universitetsutbildning använder tjänster som vädertjänster, musiktjänster, tjänster för kartor och vägvisning samt digitala spel i högre grad än de som har en lägre utbildningsnivå eller en yrkesutbildning (Tabell 2).

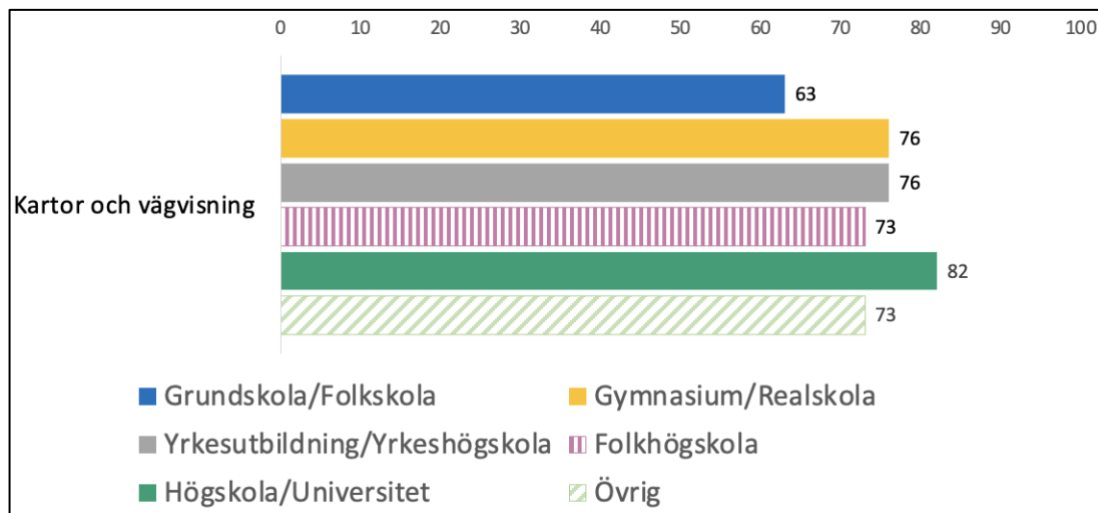

Diagram 18: Andel i procent som använder olika digitala tjänster för kartor och vägvisning. Fördelning på utbildningsnivåer. Övrig är 429 personer som svarat "Annan" eller "Vet inte".

Tabell 2: Andel i procent som använder olika vanliga internetjänster. Fördelning på utbildningsnivåer.

Tjänst	Grundskola/ Folkskola	Gymnasium/ Realskola	Yrkesutbildning/ Yrkeshögskola	Folkhögskola	Högskola/ Universitet	Övrig*
Vädertjänster	72	81	79	74	83	75
Musiktjänster	31	39	38	40	44	32
Kartor och vägvisning	63	76	76	73	82	73
Spela spel	38	40	38	36	39	30

* Övrig är 429 personer som svarat "Annan" eller "Vet inte".

Inkomstnivå - några vanliga tjänster

Användningen av väder-, musik och karttjänster ökar i takt med inkomsten, medan intresset för digitala spel är jämnt fördelat över alla inkomstnivåer (Tabell 3).

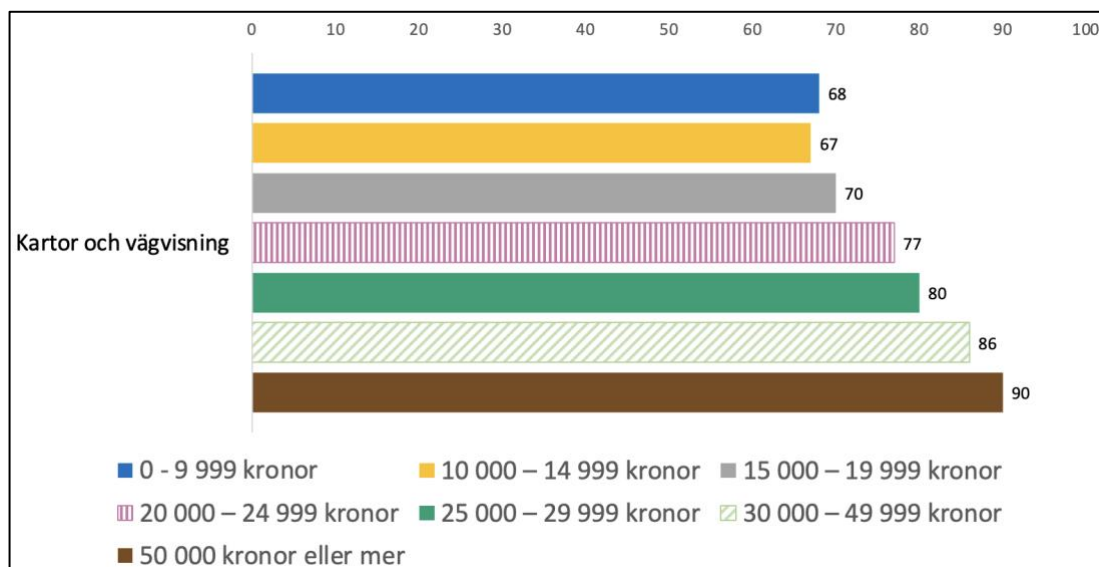

Diagram 19: Andel i procent som använder olika digitala tjänster för kartor och vägvisning. Fördelning på inkomstnivåer.

Tabell 3: Andel i procent som använder olika vanliga internetjänster. Fördelning på inkomstnivåer.

Tjänst	0 – 9 999 kr	10 000 – 14 999 kr	15 000 – 19 999 kr	20 000 – 24 999 kr	25 000 – 29 999 kr	30 000 – 49 999 kr	50 000 kr eller mer
Vädertjänster	72	74	76	81	84	87	86
Musiktjänster	46	31	33	40	44	50	57
Kartor och vägvisning	68	67	70	77	80	86	90
Spela spel	36	39	40	40	39	38	34

Användning av kommunikationstjänster

Ålder - kommunikationstjänster

Andelen som använder e-post, digital brevlåda och webbmöten är lägre för PRO-medlemmar 75 år eller äldre (Tabell 4).

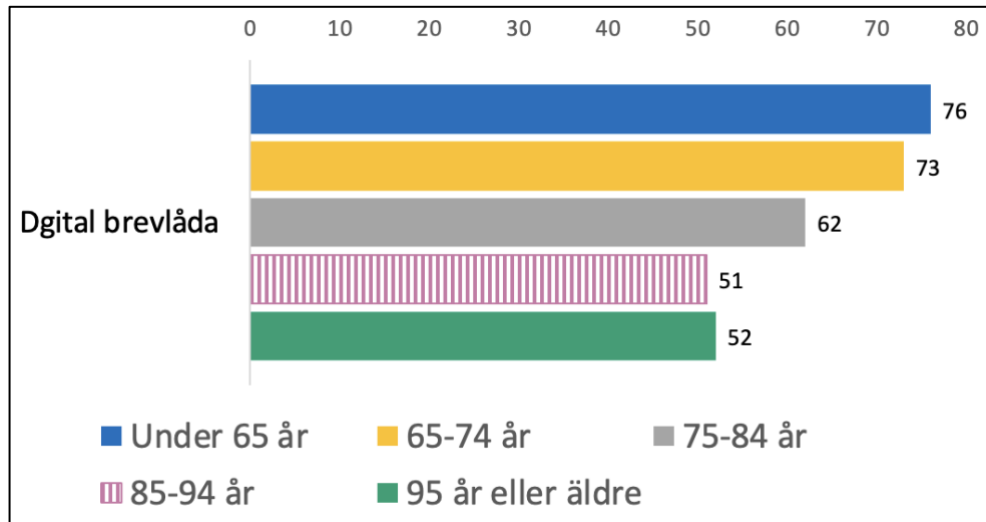

Diagram 20: Andel i procent som använder digital brevlåda. Fördelning på ålderskategorier.

Tabell 4: Andel i procent som använder olika digitala kommunikationstjänster. Fördelning på ålderskategorier.

Tjänst	Under 65 år	65-74 år	75-84 år	85-94 år	95 år eller äldre
E-post	95	93	90	87	91
Digital brevlåda	76	73	62	51	52
Webbmöten	49	44	32	22	33

Utbildningsnivå - kommunikationstjänster

Användningen av e-post, digital brevlåda och webbmöten ökar i takt med utbildningsnivån (Tabell 5).

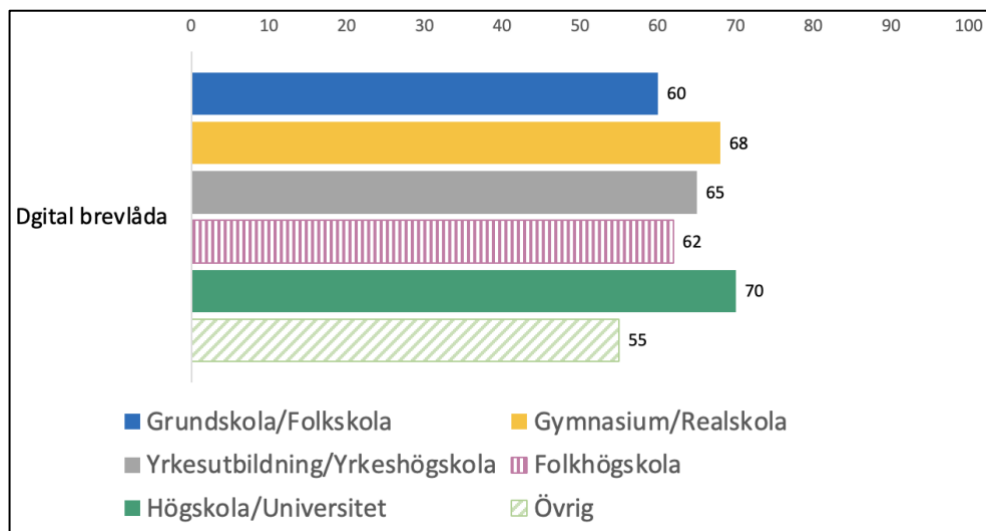

Diagram 21: Andel i procent som använder digital brevlåda. Fördelning på utbildningsnivå. Övrig är 429 personer som svarat "Annan" eller "Vet inte".

Tabell 5: Andel i procent som använder olika digitala kommunikationstjänster. Fördelning på utbildningsnivåer.

Tjänst	Grundskola/ Folkskola	Gymnasium/ Realskola	Yrkesutbildning/ Yrkehögskola	Folkhögskola	Högskola/ Universitet	Övrig*
E-post	86	92	91	86	94	90
Digital brevlåda	60	68	65	62	70	55
Webbmöten	23	35	32	31	49	34

* Övrig är 429 personer som svarat "Annan" eller "Vet inte"

Inkomstnivå - kommunikationstjänster

Användningen av e-post, digital brevlåda och webbmöten ökar även i takt med inkomstnivån (Tabell 6).

Som vi redan har varit inne på kan en del av detta samband troligen förklaras med dels användningen av kommunikationstjänster i yrkesutövningen, dels med möjligheten att ha råd att köpa in digitala verktyg också för privat användning av denna typ av tjänster.

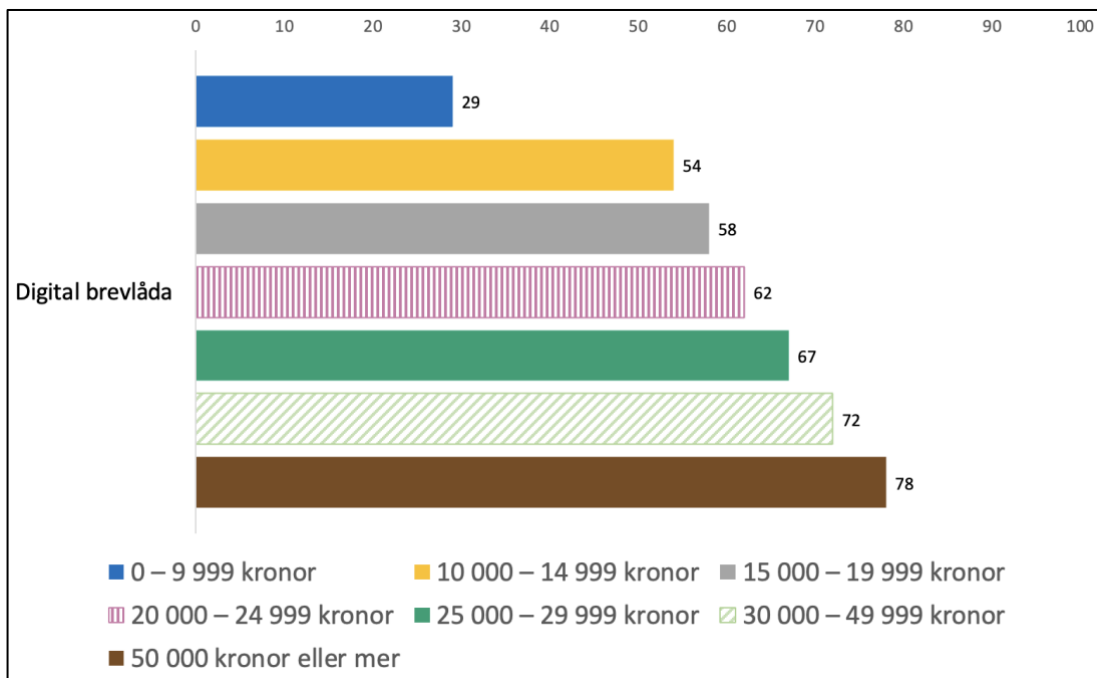

Diagram 22: Andel i procent som säger sig använda digital brevlåda. Fördelning på inkomstnivåer.

Tabell 6: Andel i procent som använder olika kommunikationstjänster på internet. Fördelning på inkomstnivåer.

Tjänst	0 – 9 999 kr	10 000 – 14 999 kr	15 000 – 19 999 kr	20 000 – 24 999 kr	25 000 – 29 999 kr	30 000 – 49 999 kr	50 000 kr eller mer
E-post	44	87	90	92	95	96	97
Digital brevlåda	29	54	58	62	67	72	78
Webbmöten	44	31	26	26	31	36	43

Användning av sociala medier

Ålder - sociala medier

PRO-medlemmar under 75 år använder sociala medier i högre grad än äldre medlemmar (Tabell 7).

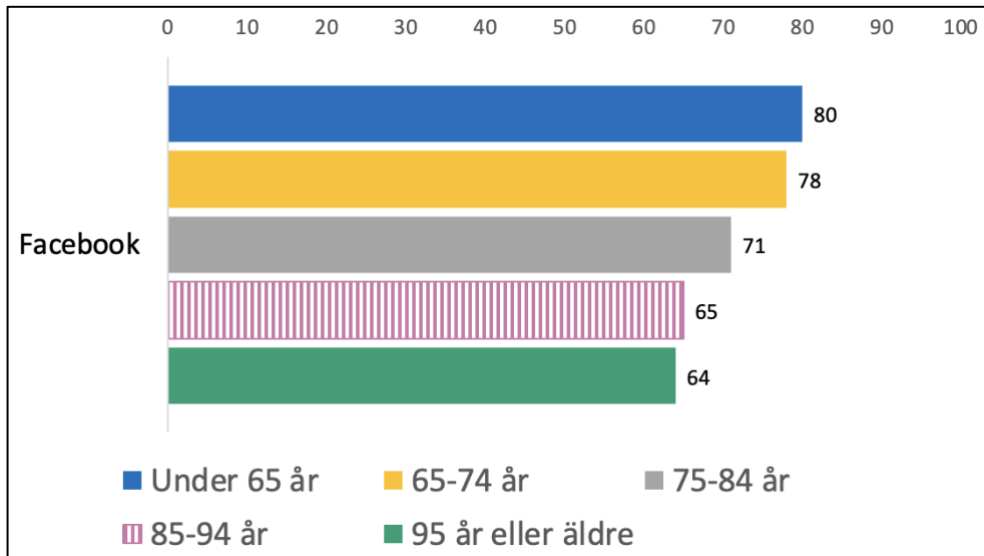

Diagram 23: Andel i procent som använder Facebook. Fördelning på ålderskategorier.

Tabell 7: Andel i procent som använder olika sociala medier. Fördelning på ålderskategorier.

Tjänst	Under 65 år	65-74 år	75-84 år	85-94 år	95 år eller äldre
Facebook	80	78	71	65	64
Instagram	60	59	47	34	27
Snapchat	21	12	7	4	0
TikTok	9	4	2	1	0

Utbildningsnivå - sociala medier

Utbildningsnivå har en begränsad inverkan på användningen av sociala medier (Tabell 8). Den högsta andelen Facebook-användare återfinns dock bland personer med folkhögskoleutbildning, men skillnaderna är marginella.

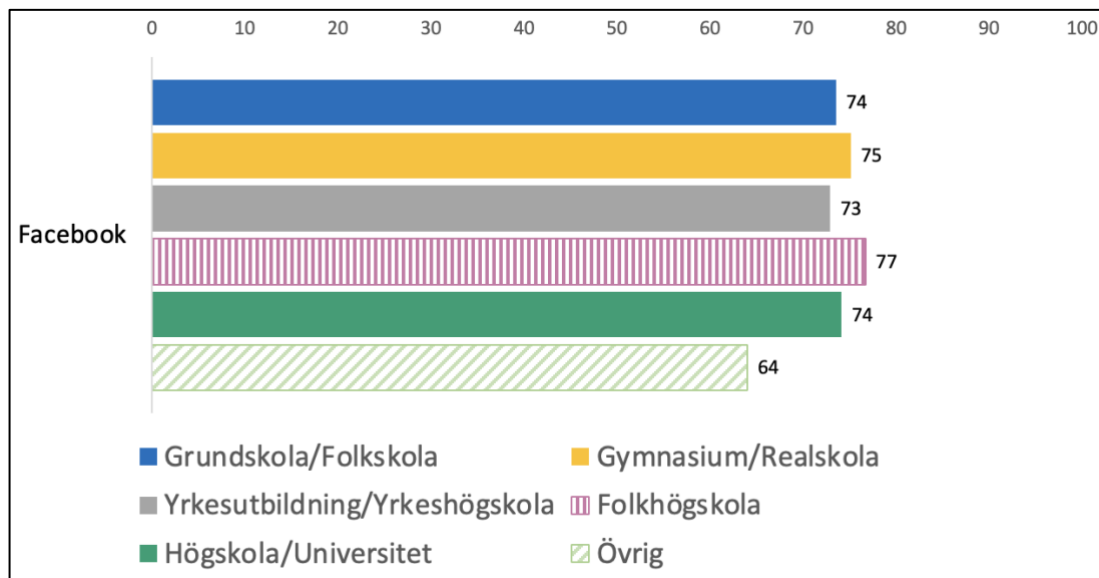

Diagram 24: Andel i procent som använder Facebook. Fördelning på utbildningsnivåer. Övrig är 429 personer som svarat "Annan" eller "Vet inte".

Tabell 8: Andel i procent som använder olika sociala medier. Fördelning på utbildningsnivåer.

Tjänst	Grundskola/ Folkskola	Gymnasium/ Realskola	Yrkesutbildning/ Yrkeshögskola	Folkhögskola	Högskola/ Universitet	Övrig*
Facebook	74	75	73	77	74	64
Instagram	49	55	50	48	54	41
Snapchat	9	10	10	10	8	5
TikTok	3	3	4	3	2	1

* Övrig är 429 personer som svarat "Annan" eller "Vet inte".

Inkomstnivå - sociala medier

Inkomstnivå har en begränsad inverkan på användningen av sociala medier (Tabell 9). Skillnaderna mellan de olika nivåerna är ganska små.

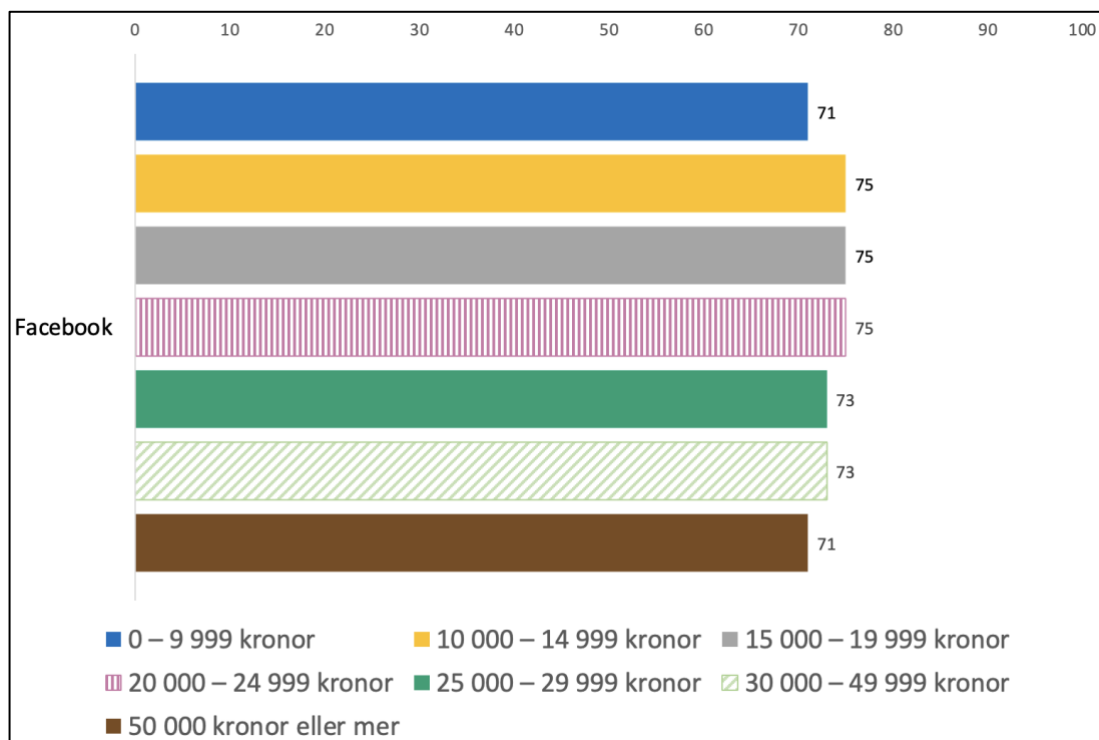

Diagram 25: Andel i procent som använder Facebook. Fördelning på inkomstnivåer.

Tabell 9: Andel i procent som använder olika kommunikationstjänster på internet. Fördelning på inkomstnivåer.

Tjänst	0 – 9 999 kr	10 000 – 14 999 kr	15 000 – 19 999 kr	20 000 – 24 999 kr	25 000 – 29 999 kr	30 000 – 49 999 kr	50 000 kr eller mer
Facebook	71	75	75	75	73	73	71
Instagram	54	54	52	53	52	53	51
Snapchat	10	10	10	8	10	9	9
TikTok	5	2	3	4	3	3	4

Mediekonsumtion på nätet

Ålder – mediekonsumtion

PRO-medlemmar under 75 år använder digitala medier i högre grad än äldre medlemmar (Tabell 10).

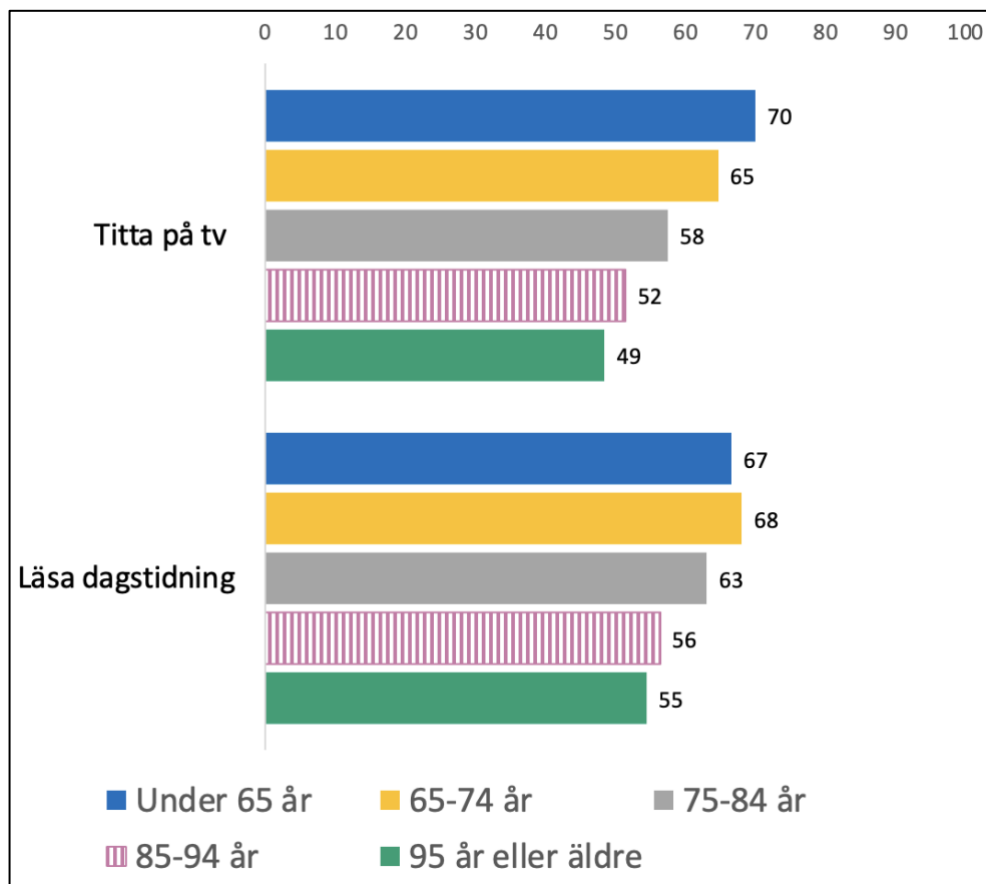

Diagram 26: Andel i procent som tittar på tv eller läser dagstidning på internet. Fördelning på ålderskategorier.

Tabell 10: Andel i procent som använder olika digitala medietjänster på internet. Fördelning på ålderskategorier.

Tjänst	Under 65 år	65-74 år	75-84 år	85-94 år	95 år eller äldre
Titta på tv	70	65	58	52	49
Titta på Youtube	57	48	36	27	30
Streamingtjänster, filmer	44	31	18	12	9
Lyssna på radio	43	41	33	25	27
Lyssna på poddar	28	27	19	13	9
Läsa dagstidning	67	68	63	56	55

Utbildningsnivå - mediekonsumtion

PRO-medlemmar med grund- eller folkskola som högsta utbildningsnivå är den grupp som i lägst utsträckning använder digitala medietjänster (Tabell 11 på sida 34). Den högsta användningen återfinns istället bland medlemmar med högskole- eller universitetsutbildning.

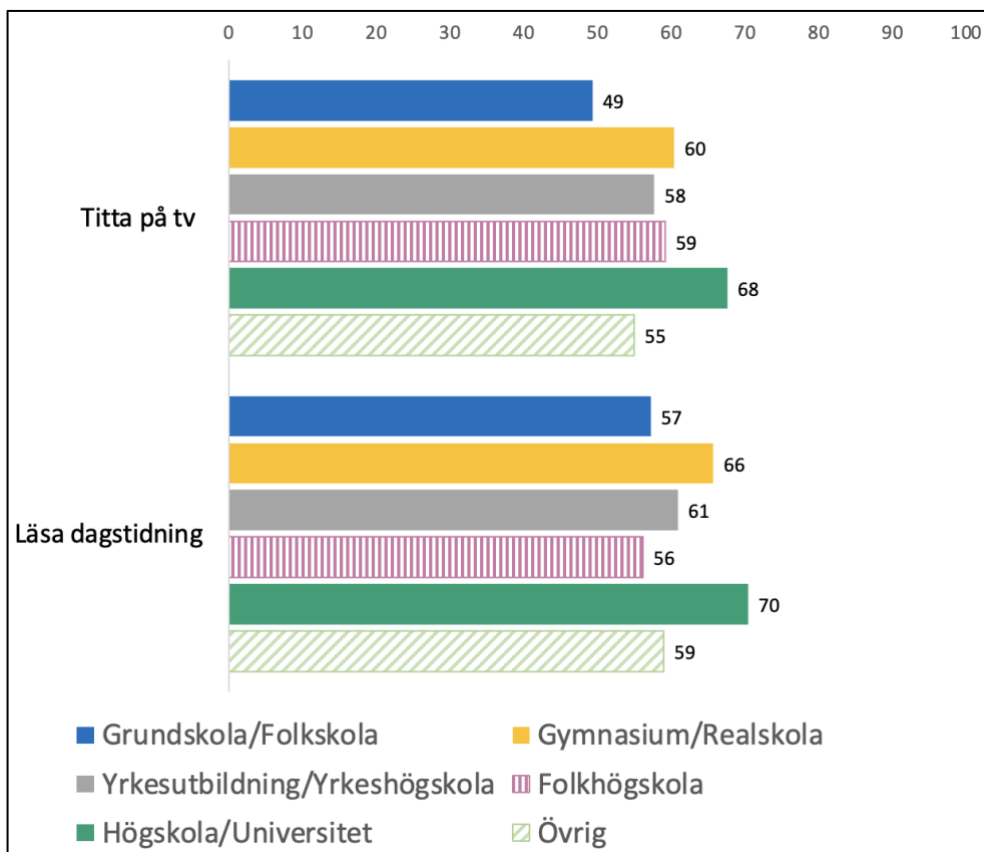

Diagram 27: Andel i procent som tittar på tv eller läser dagstidning på internet. Fördelning på utbildningsnivåer. Övrig är 429 personer som svarat "Annan" eller "Vet inte".

Tabell 11: Andel i procent som använder olika medietjänster på internet.
Fördelning på utbildningsnivåer.

Tjänst	Grundskola/ Folkskola	Gymnasium/ Realskola	Yrkesutbildning/ Yrkeshögskola	Folkhögskola	Högskola/ Universitet	Övrig*
Titta på tv	49	60	58	59	68	55
Titta på Youtube	34	40	43	43	45	40
Streamingtjänster, filmer	17	24	23	19	28	22
Lyssna på radio	25	34	32	38	46	35
Lyssna på poddar	13	20	19	20	31	17
Läsa dagstidning	57	66	61	56	70	59

* Övrig är 429 personer som svarat "Annan" eller "Vet inte".

Inkomstnivå – mediekonsumtion

Användningen av digitala medietjänster ökar i takt med inkomstnivån (Tabell 12 på sida 36). En delförklaring på de ganska stora skillnaderna lär återigen vara den ekonomiska möjligheten att införskaffa abonnemang till exempelvis streamingtjänster och digitala tidningar.

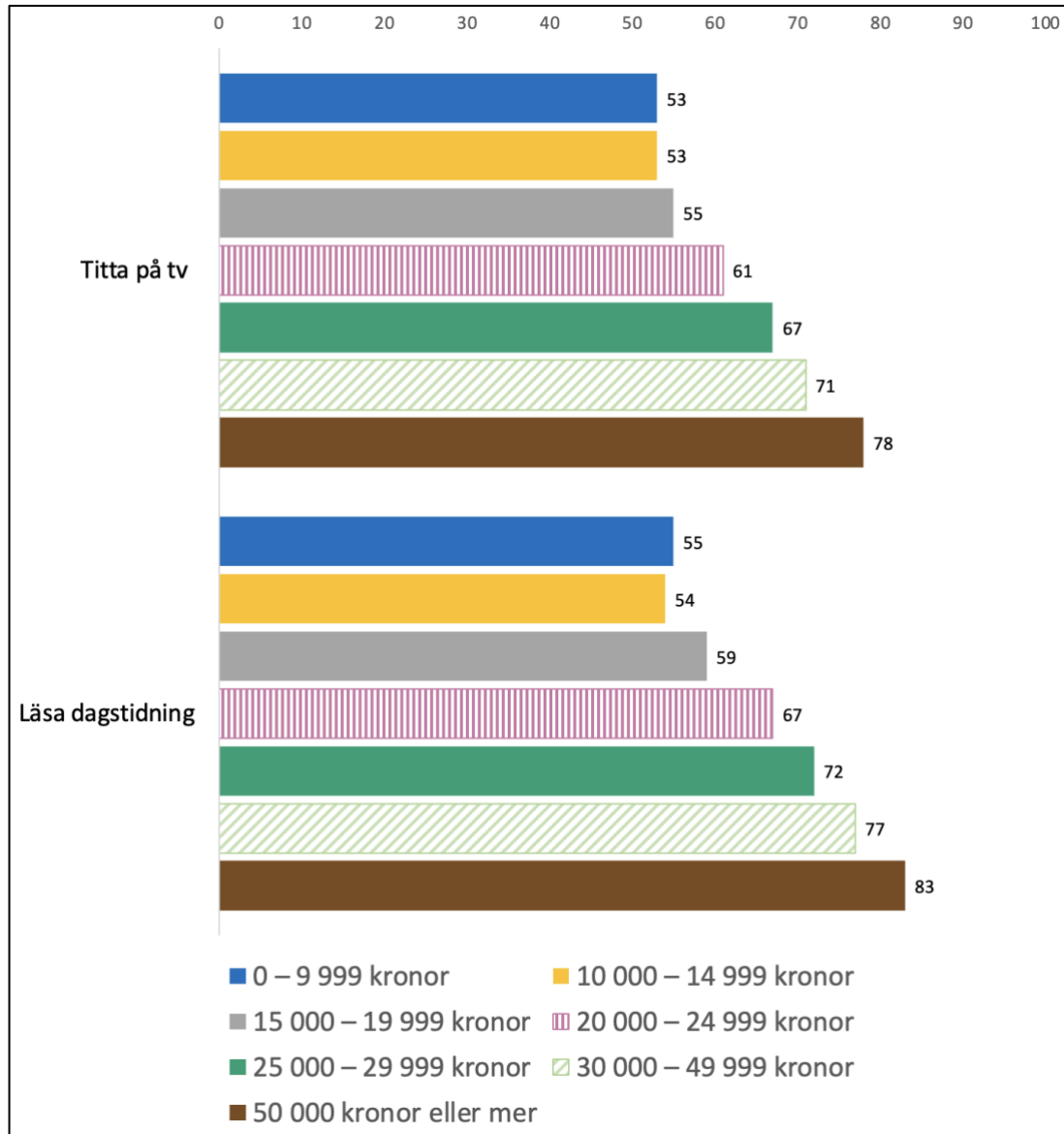

Diagram 28: Andel i procent som tittar på tv eller läser dagstidning på internet. Fördelning på inkomstnivåer.

Tabell 12: Andel i procent som använder olika medietjänster på internet.
Fördelning på inkomstnivåer.

Tjänst	0 – 9 999 kr	10 000 – 14 999 kr	15 000 – 19 999 kr	20 000 – 24 999 kr	25 000 – 29 999 kr	30 000 – 49 999 kr	50 000 kr eller mer
Titta på tv	53	53	53	61	67	71	78
Titta på Youtube	39	35	37	41	46	51	56
Streamingtjänster, filmer	23	17	19	22	28	35	48
Lyssna på radio	32	30	33	37	40	45	52
Lyssna på poddar	21	19	20	22	25	28	34
Läsa dagstidning	55	54	59	67	72	77	83

Köpa biljetter och boka tider

Ålder - köpa biljetter/boka tider

PRO-medlemmar som är 75 år eller äldre köper biljetter till resor och evenemang i mycket lägre grad än yngre medlemmar. Det samma gäller för bokning av tider till sjukvården eller tandvården (Tabell 13).

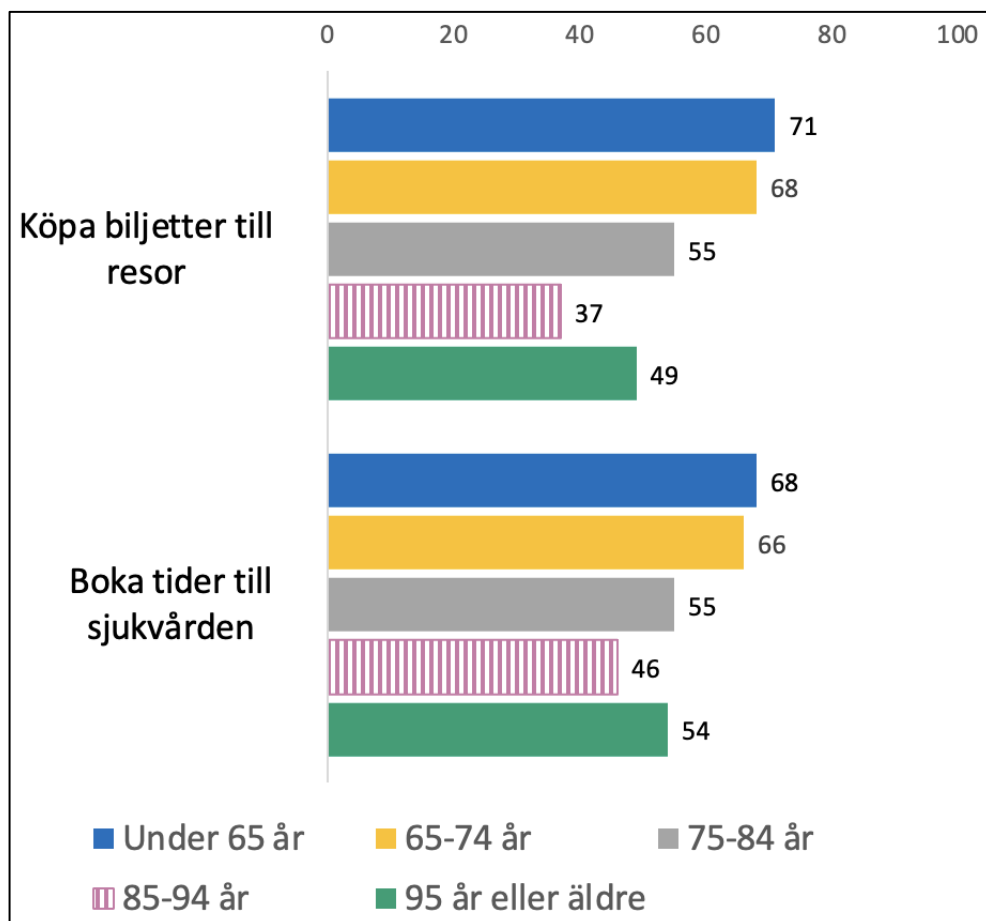

Diagram 29: Andel i procent som köper biljetter till resor eller bokar tider till sjukvården på internet. Fördelning på ålderskategorier.

Tabell 13: Andel i procent som köper biljetter eller bokar tider till på internet. Fördelning på ålderskategorier.

Tjänst	Under 65 år	65-74 år	75-84 år	85-94 år	95 år eller äldre
Köpa biljetter till resor	71	68	55	37	49
Köpa biljetter till evenemang	71	66	55	40	39
Boka tider till sjukvården	68	66	55	46	54
Boka tider till tandvården	36	34	27	24	30

Utbildningsnivå - köpa biljetter/boka tider

De som har avslutat en gymnasie-, högskole- eller universitetsutbildning köper biljetter till resor och evenemang eller bokar tider till sjukvården och tandvården på internet i högre grad än de som har en lägre utbildningsnivå eller en yrkesutbildning (Tabell 14 på sida 39).

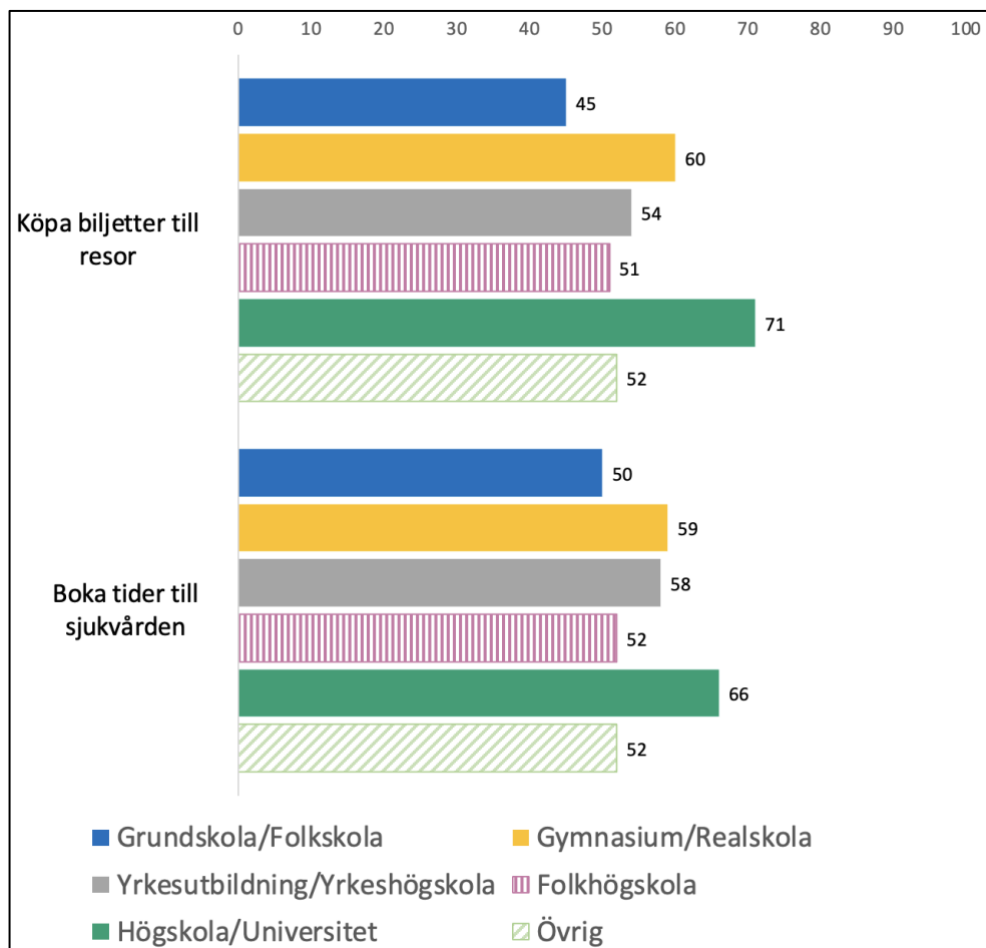

Diagram 30: Andel i procent som köper biljetter till resor eller bokar tider till sjukvården på internet. Fördelning på utbildningsnivåer. Övrig är 429 personer som svarat "Annan" eller "Vet inte".

Tabell 14: Andel i procent som köper biljetter eller bokar tider till på internet. Fördelning på utbildningsnivåer.

Tjänst	Grundskola/ Folkskola	Gymnasium/ Realskola	Yrkesutbildning/ Yrkeshögskola	Folkhögskola	Högskola/ Universitet	Övrig*
Köpa biljetter till resor	45	60	54	51	71	22
Köpa biljetter till evenemang	45	61	53	55	71	20
Boka tider till sjukvården	50	59	58	52	66	22
Boka tider till tandvården	25	29	28	29	35	12

* Övrig är 429 personer som svarat "Annan" eller "Vet inte".

Inkomstnivå - köpa biljetter/boka tider

Vi ser en tydlig ökning av användning av tjänster på internet för att köpa biljetter till resor och evenemang eller boka tider till sjukvården och tandvården i takt med att inkomstnivån ökar (Tabell 15 på sida 41).

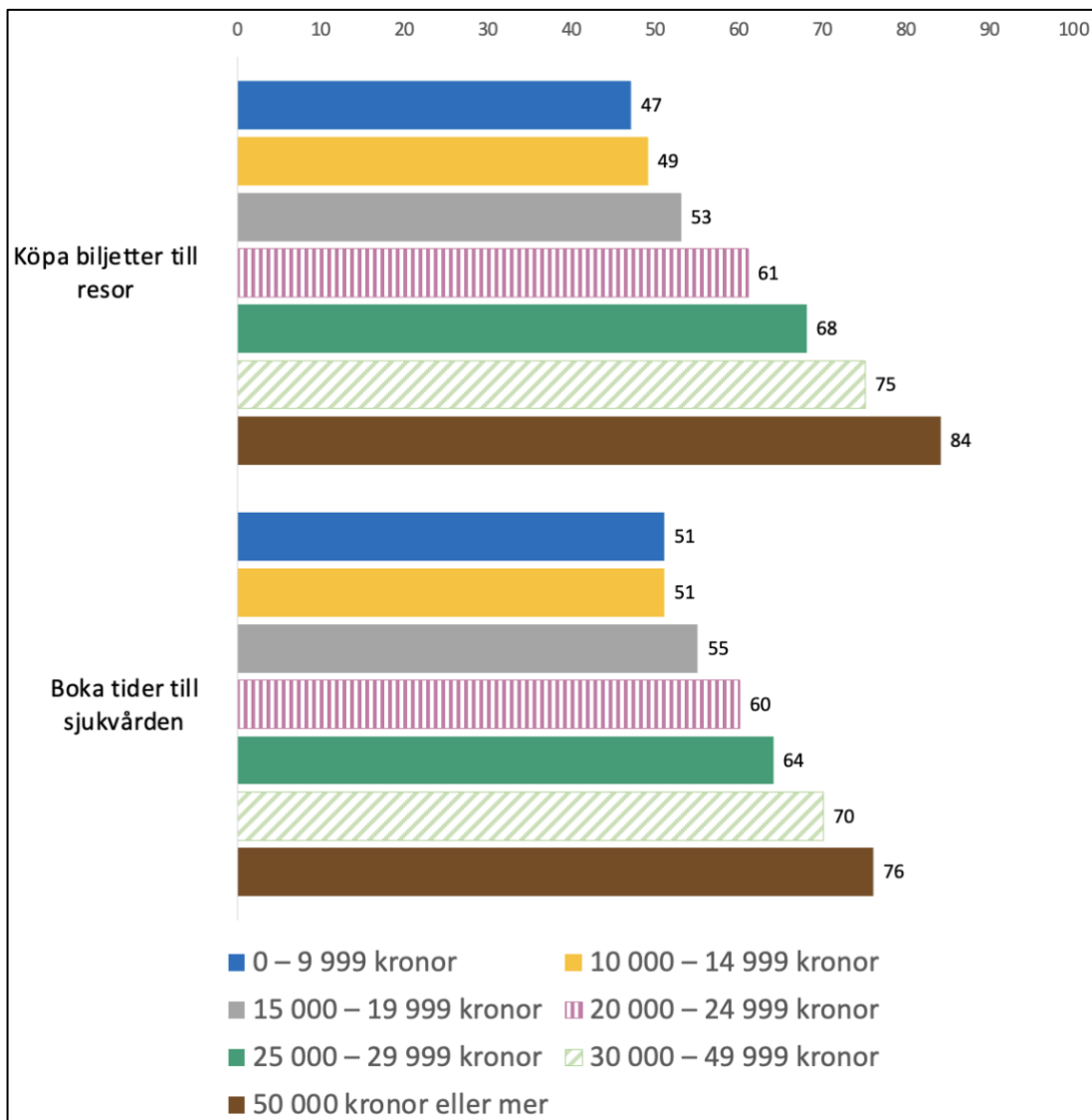

Diagram 31: Andel i procent som köper biljetter till resor eller bokar tider till sjukvården på internet. Fördelning på inkomstnivåer.

Tabell 15: Andel i procent som köper biljetter eller bokar tider till på internet. Fördelning på inkomstnivåer.

Tjänst	0 – 9 999 kr	10 000 – 14 999 kr	15 000 – 19 999 kr	20 000 – 24 999 kr	25 000 – 29 999 kr	30 000 – 49 999 kr	50 000 kr eller mer
Köpa biljetter till resor	47	49	53	61	68	75	84
Köpa biljetter till evenemang	53	50	54	61	67	73	79
Boka tider till sjukvården	51	51	55	60	64	70	76
Boka tider till tandvården	29	25	26	31	33	40	44

E-handel och banktjänster

Ålder - e-handel/banktjänster

PRO-medlemmar som är 75 år eller äldre använder mobilt BankID, Swish eller e-handlar i lägre grad än yngre medlemmar. Men skillnaden är ganska liten (Tabell 16 på sida 43).

När det gäller att betala räkningar på internet så ser vi ett annat mönster. Här är det gruppen 95 år eller äldre som gör det i högst grad; nämligen 97 procent. 85 procent av gruppen har mobilt BankID och 27 procent har BankID på kort eller fil.

Av fritextsvaren framgår det att många har autogiro. Många tycker också att det är bekvämt att betala hemifrån istället för att behöva ta sig till en bank.

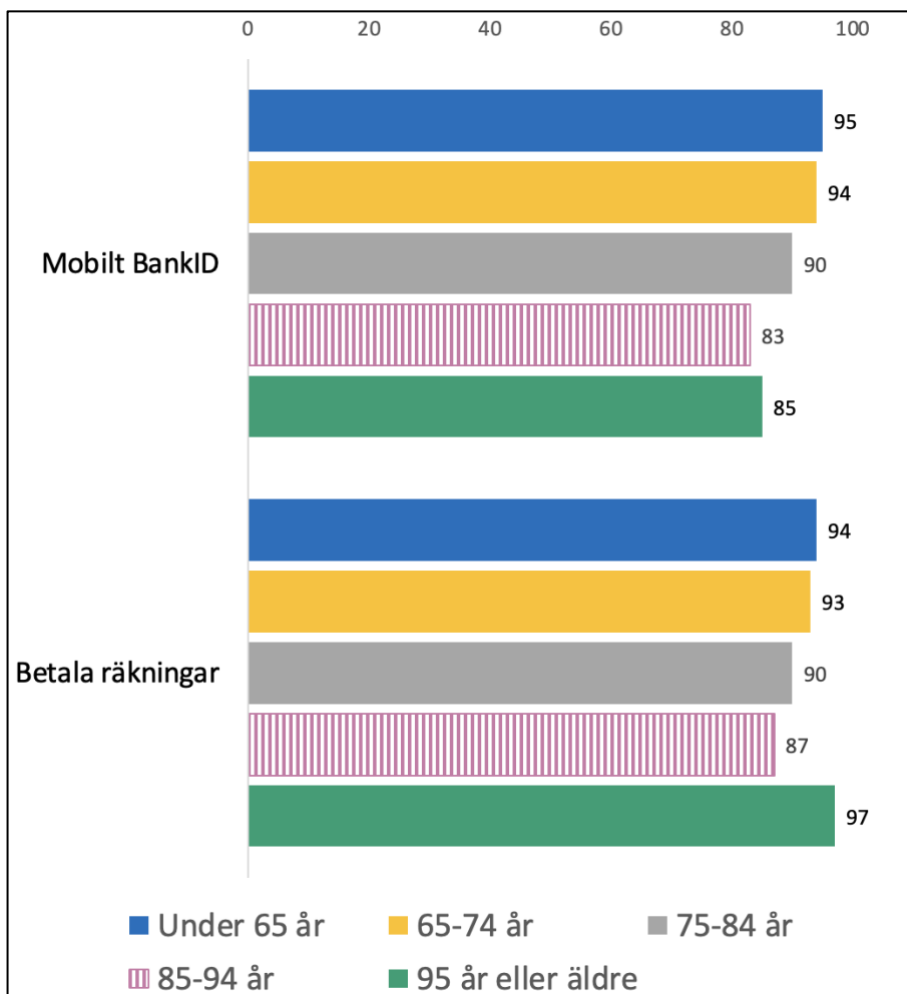

Diagram 32: Andel i procent som använder mobilt BankID eller betalar räkningar på internet. Fördelning på ålderskategorier.

Tabell 16: Andel i procent som använder mobilt BankID eller betalar räkningar på internet. Fördelning på ålderskategorier.

Tjänst	Under 65 år	65-74 år	75-84 år	85-94 år	95 år eller äldre
Mobilt BankID	95	94	90	83	85
Swish	93	91	86	77	76
Betala räkningar	94	93	90	87	97
E-handel	82	79	68	56	67

Utbildningsnivå - e-handel/banktjänster

Utbildningsnivå tycks ha relativt liten inverkan på användningen av ekonomitjänster på internet (Tabell 17). Det finns en svag övervikt för högskoleutbildade, men skillnaden gentemot övriga utbildningskategorier är liten.

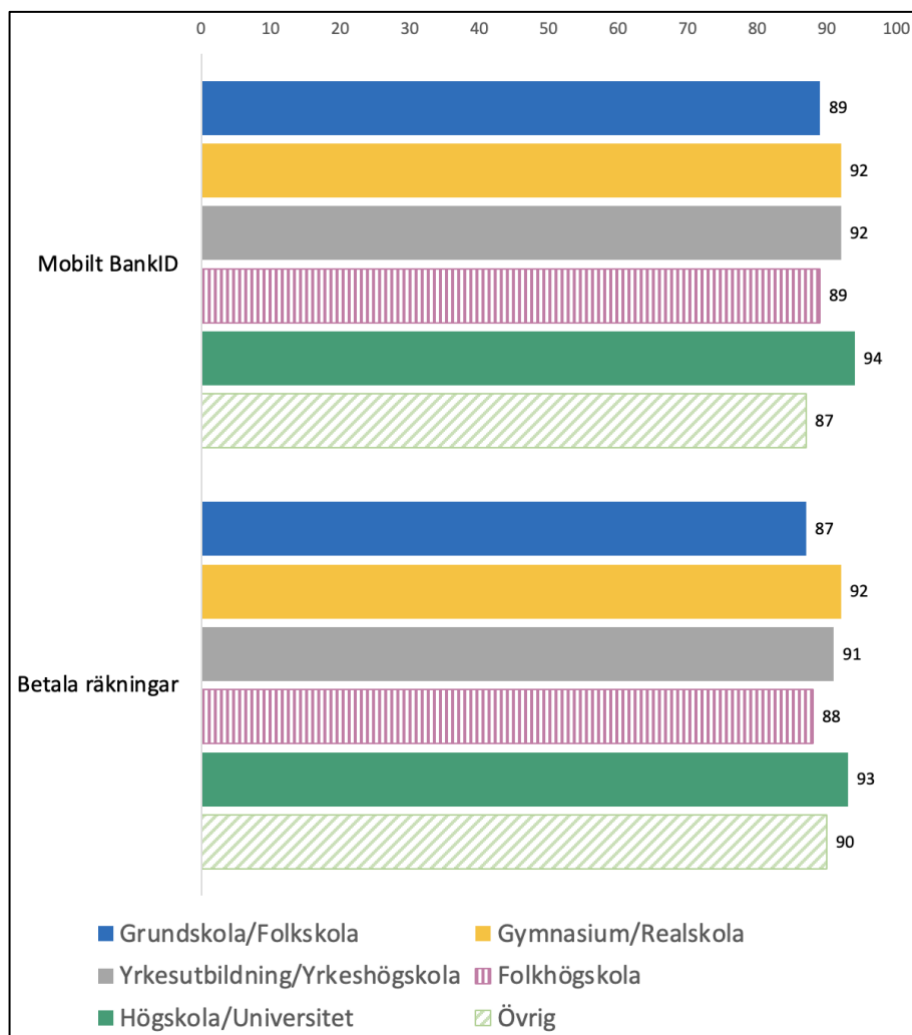

Diagram 33: Andel i procent som använder mobilt BankID eller betalar räkningar på internet. Fördelning på utbildningsnivåer. Övrig är 429 personer som svarat "Annan" eller "Vet inte".

Tabell 17: Andel i procent som använder mobilt BankID eller betalar räkningar på internet. Fördelning på utbildningsnivåer.

Tjänst	Grundskola/ Folkskola	Gymnasium/ Realskola	Yrkesutbildning/ Yrkehögskola	Folkhögskola	Högskola/ Universitet	Övrig*
Mobilt BankID	89	92	92	89	94	87
Swish	83	89	87	84	90	80
Betala räkningar	87	92	91	88	93	90
E-handel	63	74	71	62	77	65

* Övrig är 429 personer som svarat "Annan" eller "Vet inte".

Inkomstnivå - e-handel/banktjänster

Användningen av ekonomitjänster på internet stiger med ökad inkomst. Störst skillnad ser vi för e-handel (Tabell 18 på sida 46). Igen är en huvudförklaring, att möjligheten att konsumera varor och tjänster generellt hänger ihop med inkomstnivå.

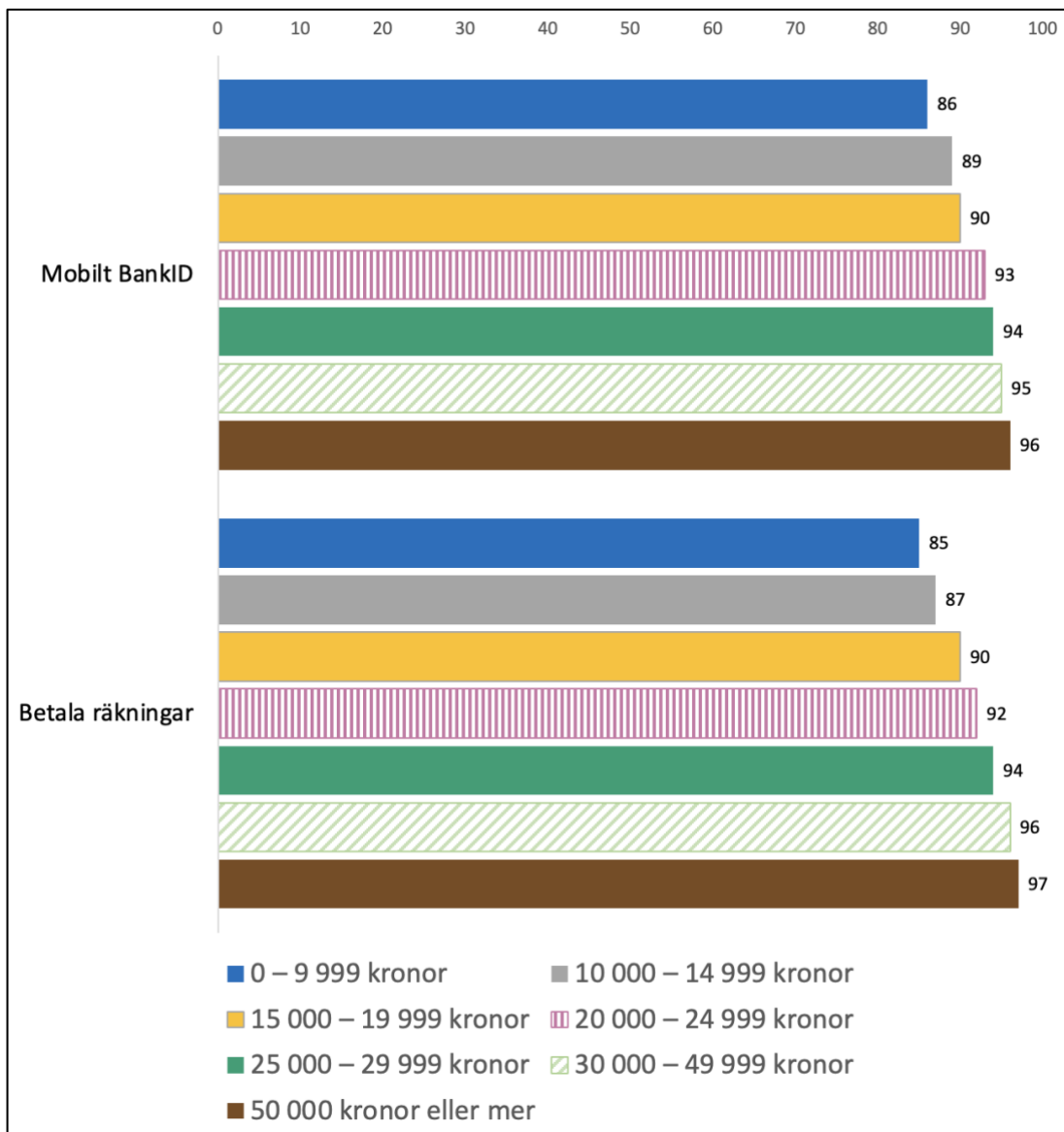

Diagram 34: Andel i procent som använder mobilt BankID eller betalar räkningar på internet. Fördelning på inkomstnivåer.

Tabell 18: Andel i procent som använder mobilt BankID eller betalar räkningar på internet Fördelning på inkomstnivåer.

Tjänst	0 – 9 999 kr	10 000 – 14 999 kr	15 000 – 19 999 kr	20 000 – 24 999 kr	25 000 – 29 999 kr	30 000 – 49 999 kr	50 000 kr eller mer
Mobilt BankID	86	89	90	93	94	95	96
Swish	81	85	86	89	91	92	94
Betala räkningar	85	87	90	92	94	96	97
E-handel	63	63	67	74	78	83	89

Tillgång till och användning av apparater

Tillgång till apparater

Skillnader i tillgång utifrån ålder

Tillgången till smarttelefon och surfplatta är som högst bland medlemmar under 75 år och avtar därefter med stigande ålder (Diagram 35).

För datorer i hemmet ökar istället tillgången ju högre upp i åldrarna man kommer. En tänkbar förklaring är de fysiska utmaningar som kommer med hög ålder. De äldsta medlemmarna rapporterar i större utsträckning problem med både syn och finmotorik i händerna, vilket kan göra en traditionell dator mer attraktiv än mindre enheter.

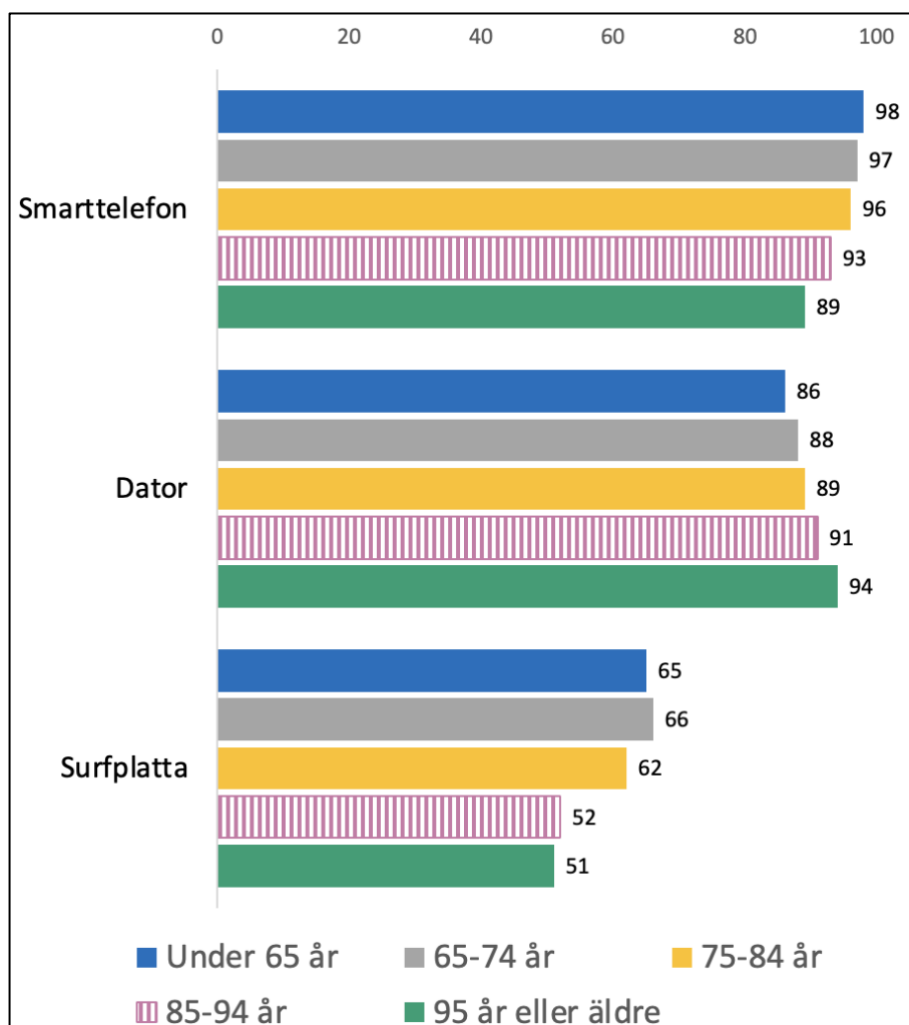

Diagram 35: Andel i procent som har tillgång till smarttelefon, dator i hemmet eller surfplatta. Fördelning på ålderskategorier.

Skillnader i tillgång utifrån utbildningsnivå

Utbildningsnivå tycks ha relativt liten inverkan på tillgången till smarttelefon, dator eller surfplatta (Diagram 36). Det är relativt små skillnader mellan utbildningsnivåerna.

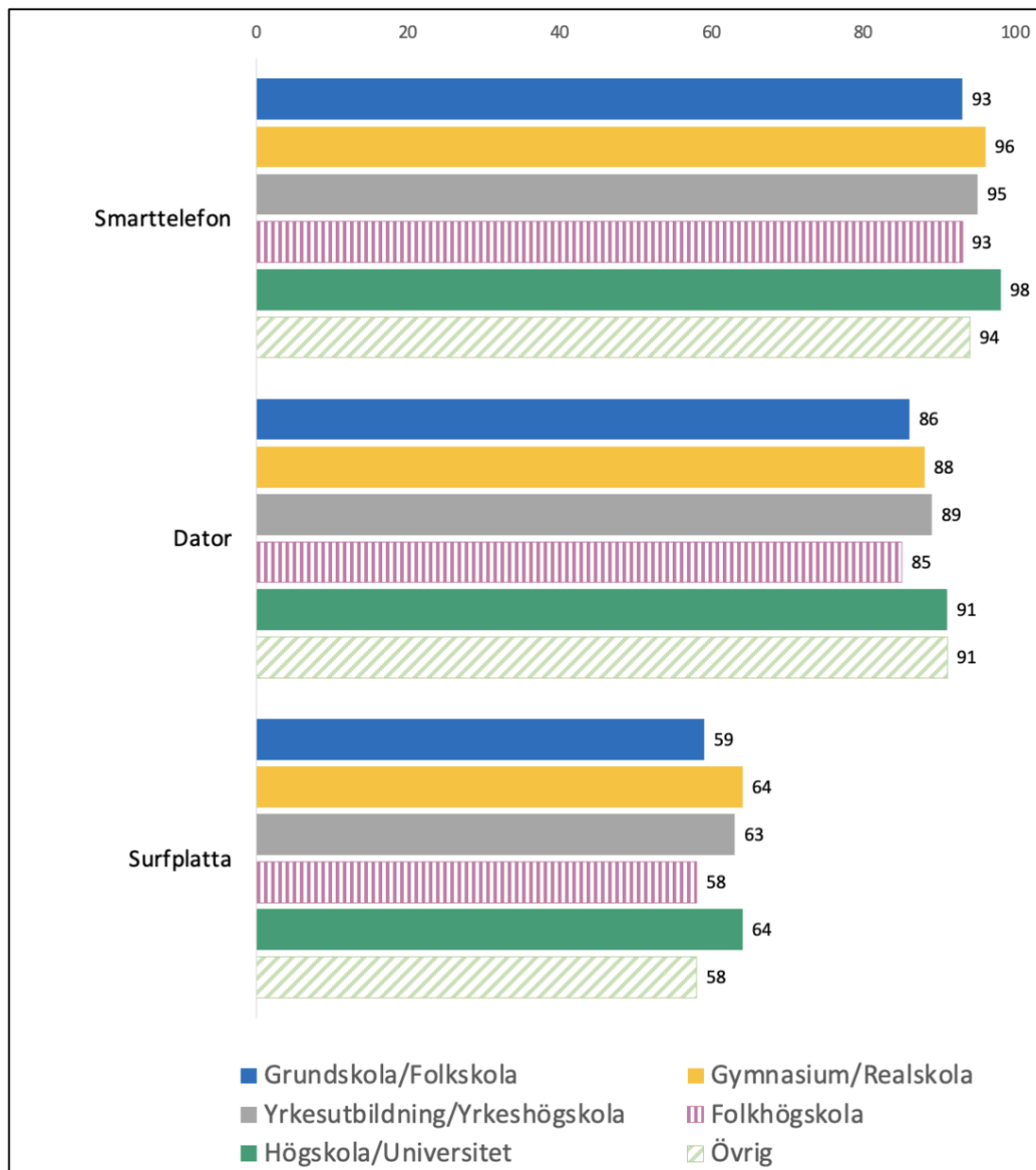

Diagram 36: Andel i procent som har tillgång till smarttelefon, dator i hemmet eller surfplatta. Fördelning på utbildningsnivåer. Övrig är 429 personer som svarat "Annan" eller "Vet inte".

Skillnader i tillgång utifrån inkomstnivå

Inkomstnivån har inverkan på tillgången till dator eller surfplatta och vid högre inkomster ökar tillgången. För tillgång till smarttelefon är skillnaderna mellan inkomstnivåer mindre (Diagram 37).

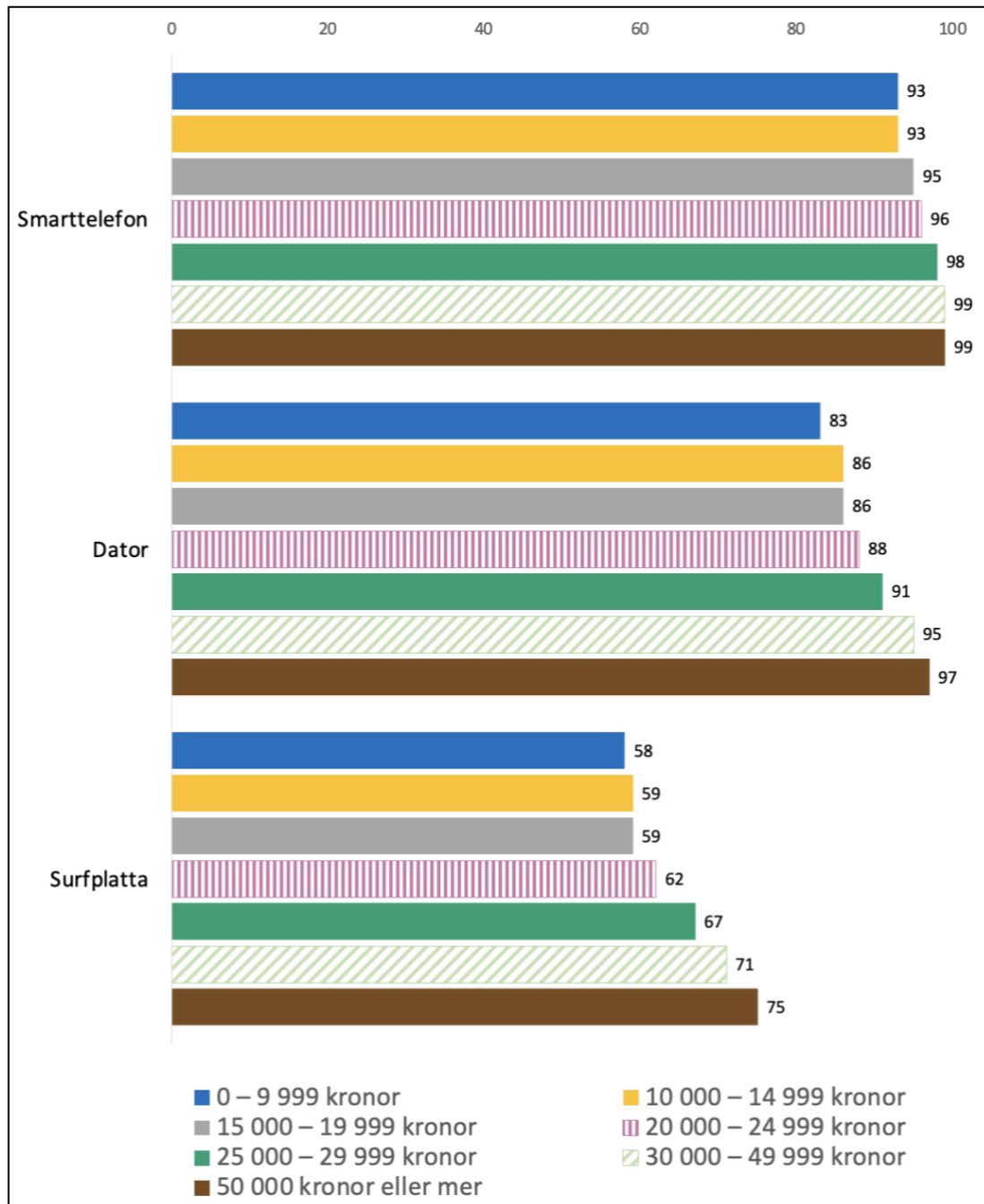

Diagram 37: Andel i procent som har tillgång till smarttelefon, dator i hemmet eller surfplatta. Fördelning på inkomstnivåer.

Förmåga att använda apparater

Skillnader i förmåga att använda apparater utifrån ålder

Ålder har en stor påverkan när det gäller om PRO-medlemmarna tycker att det är lätt att använda smarttelefon, dator eller surfplatta (Diagram 38). Upplevelsen av att tekniken är svårhanterlig ökar mycket i takt med stigande ålder.

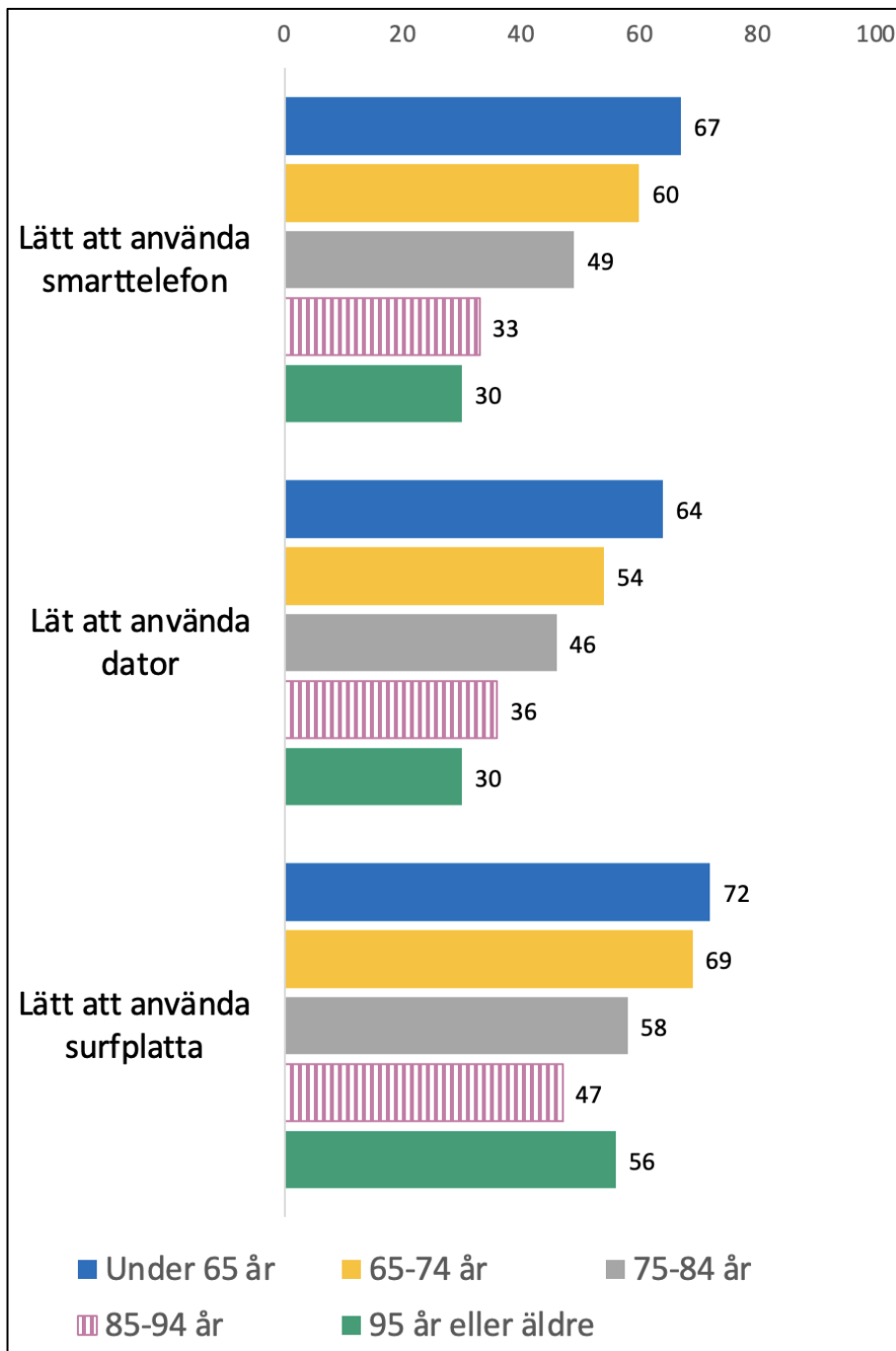

Diagram 38: Andel i procent som har svarat att det är lätt att använda smarttelefon, dator eller surfplatta. Fördelning på ålderskategorier.

Skillnader i förmåga att använda apparater utifrån utbildningsnivå

Utbildningsnivå tycks ha relativt liten inverkan på om PRO-medlemmarna tycker det är lätt att använda en smarttelefon, dator eller surfplatta (Diagram 39). Det är en något högre andel för PRO-medlemmar med gymnasie-, högskole- eller universitetsutbildning som tycker att det är lätt, men skillnaden gentemot övriga utbildningskategorier är inte jättestor.

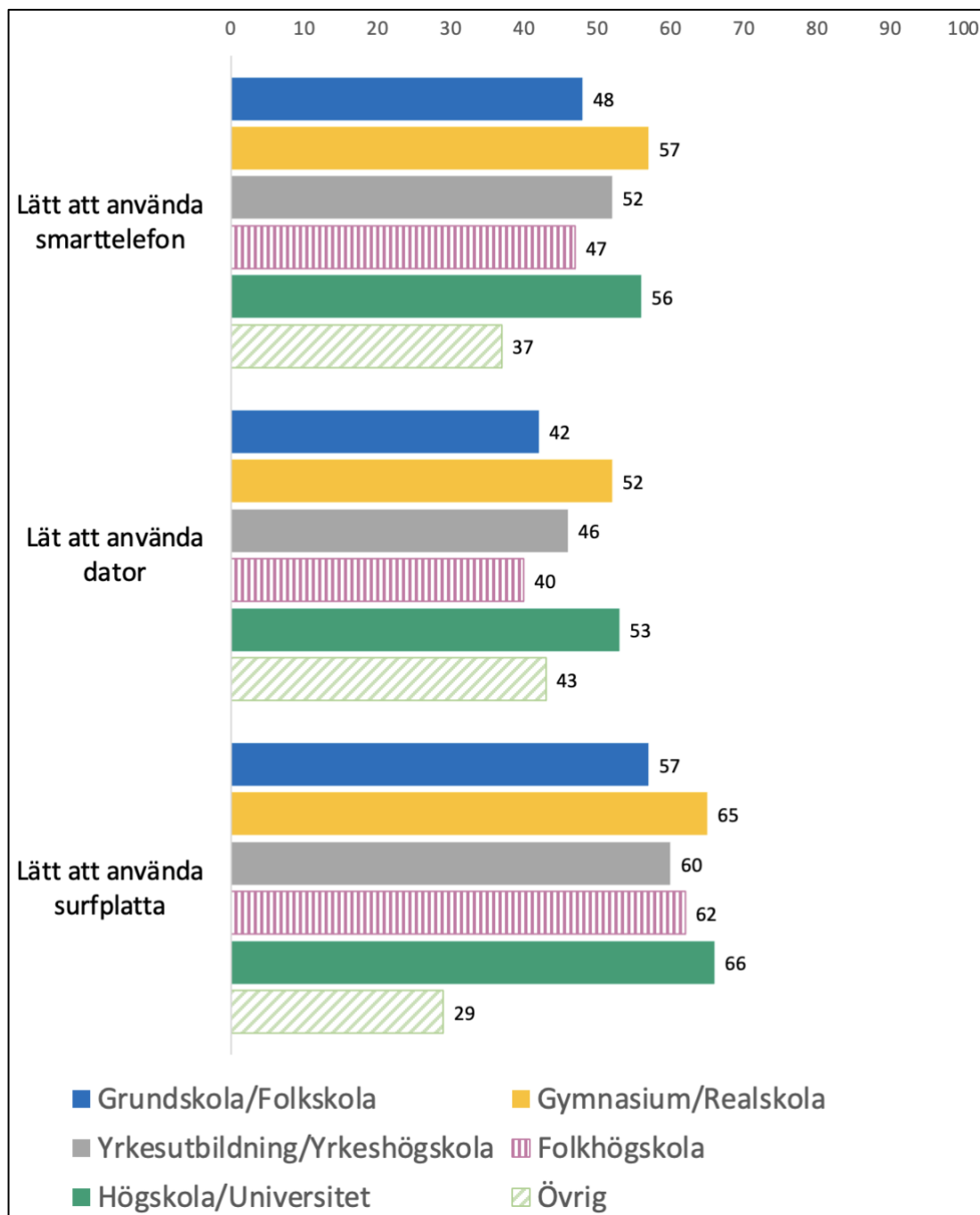

Diagram 39: Andel i procent som har svarat att det är lätt att använda smarttelefon, dator eller surfplatta. Fördelning på utbildningsnivåer. Övrig är 429 personer som svarat "Annan" eller "Vet inte".

Skillnader i förmåga att använda apparater utifrån inkomstnivå

Inkomstnivån har en markant inverkan på om man tycker det är lätt att använda smarttelefon, dator eller surfplatta (Diagram 40). Ju högre inkomst, desto högre andel som tycker det är lätt. Igen kan det tänkas att en viktig del av förklaringen är att personer med högre inkomster har haft yrken där användningen av digitala verktyg har varit en mer integrerad del av jobbet än personer med lägre inkomster.

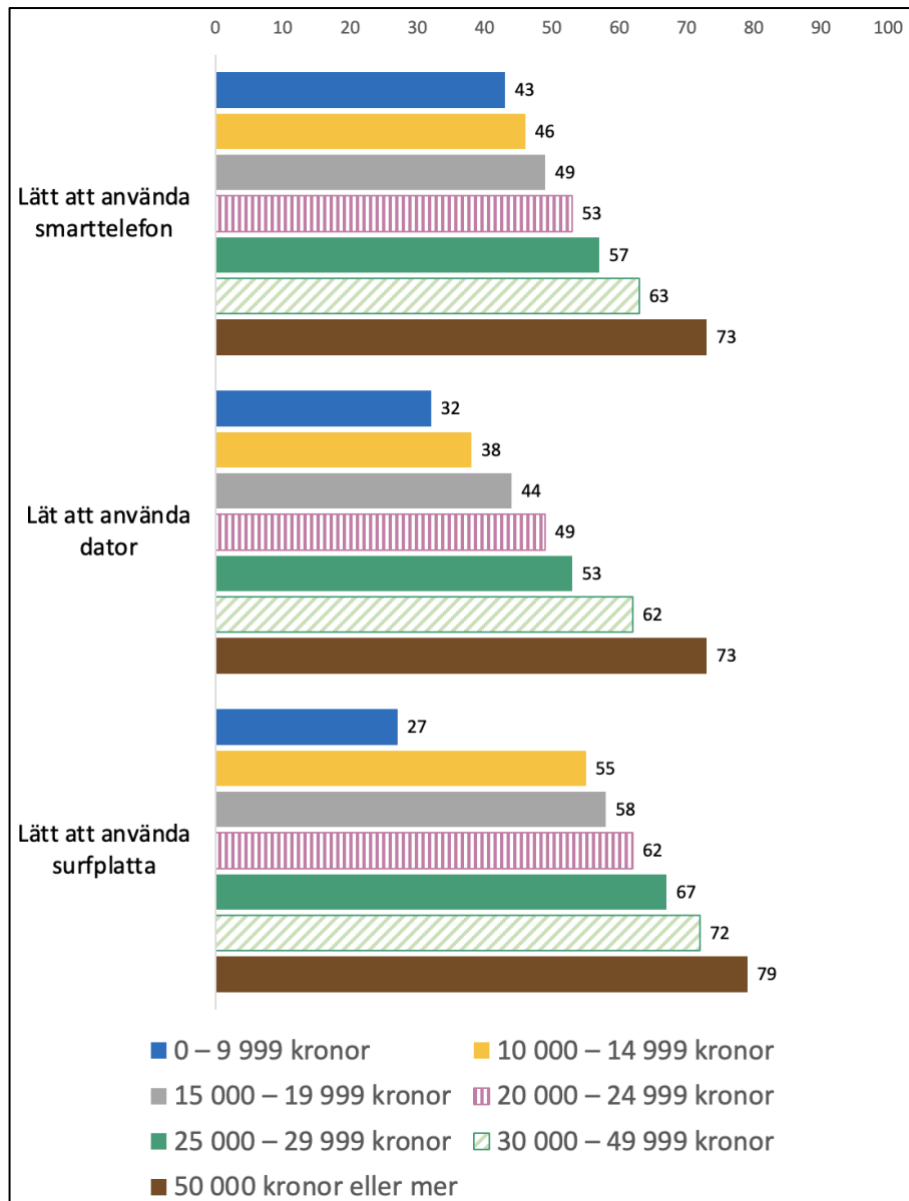

Diagram 40: Andel i procent som har svarat att det är lätt att använda smarttelefon, dator eller surfplatta. Fördelning på inkomstnivåer.

Digital delaktighet är ett samhällsansvar

Rapporten "Så använder äldre Internet" ger en samlad bild av hur pensionärer som använder internet tar del av det digitala samhället.

Resultaten visar att internet i dag är ett naturligt positivt inslag i vardagen för många PRO-medlemmar, men vi ser också att digitala klyftor bland äldre kvarstår och riskerar att växa sig större om inte det vidtas åtgärder på flera olika nivåer framöver.

PRO är en del av ett aktivt och engagerat civilsamhälle som fortsatt vill vara en del av lösningen, så ingen stängs ute från vård, banktjänster, samhällsinformation eller demokratiskt deltagande på grund av onödig krånglig, dyr eller dåligt anpassad teknik.

Rätten till likvärdig service och digital inkludering måste gälla alla – oavsett ålder, utbildning eller ekonomi. Här finns fyra principer att utgå ifrån:

- Det är samhällets ansvar att digitala tjänster funkar för alla – inte individens ansvar att försöka parera brister i systemen.
- Teknik ska utvecklas tillsammans med användarna för att bli begriplig och användbar.
- Telefon och fysiska kontor ska finnas kvar för den som behöver stöd i digitala samhällsärenden – långsiktigt och i hela landet, inte som tillfälliga projekt.
- Krav på hållbarhet och kompatibilitet är nödvändiga. Ingen ska tvingas köpa ny mobil vartannat år för att kunna boka vård.

Det digitala samhället är här för att stanna. Men i dag riskerar många människor att stängas ute från vitala samhällsfunktioner när inte de kan eller får möjlighet att använda digitala tjänster. Det är inte ett bekvämlighetsproblem – det är ett demokratiskt problem.

Denna analys visar att det är hög tid att göra digital inkludering till en tydligare del av svensk välfärdspolitik. Ett samhälle som menar allvar med att ingen ska lämnas utanför måste också se till att ingen lämnas utanför digitalt.

PRO kommer därför fortsätta jobba för en digital utveckling som stärker delaktighet, trygghet och självständighet – för alla pensionärer och för samhället i stort.

Uppgifter om deltagare

Bakgrundsfrågor som beskriver de PRO-medlemmar som svarat på enkäten.

Tabell 19: Vilket åldersintervall stämmer för dig?

Svar	Procent	Antal
Under 65 år	2	328
65–74 år	46	8 798
75–84 år	46	8 924
85–94 år	6	1 138
95 år eller äldre	<1	36

Tabell 20: Vilken är din könstillhörighet?

Svar	Procent	Antal
Man	38	7 184
Kvinna	62	11 881
Annan	<1	6
Jag vill inte svara	<1	51

Tabell 21: Är svenska ditt första språk?

Svar	Procent	Antal
Ja	95	18 225
Nej	5	889

Tabell 22: Vilket PRO-distrikt tillhör du?

Svar	Procent	Antal
Blekinge	2	358
Bohuslän	3	514
Dalarna	4	757
Gotland	1	211
Gävleborg	5	984
Göteborg	3	550
Halland	2	449
Jämtland	3	582
Jönköpings län	3	516
Kalmar län	2	340
Kronoberg	2	317
Medelpad	2	396
Norra Älvsborg	2	292
Norrbottnen	4	692
Skaraborg	2	383
Skåne	11	2 012
Stockholms län	20	3 834
Södermanland	2	458
Södra Älvsborg	2	459
Uppsala län	5	1 019
Värmland	4	786
Västerbotten	4	761
Västmanland	3	653
Ångermanland	2	425
Örebro län	4	732
Östergötland	3	605
Vet inte	0	81

Tabell 23: I vilken typ av ort bor du?

Svar	Procent	Antal
Stad	53	10 076
Mindre samhälle	33	6 213
Landsbygd	15	2 767
Vet inte	<1	19 083

Tabell 24: I vilken typ av boende bor du?

Svar	Procent	Antal
Hyreslägenhet, vanlig	24	4 518
Bostadsrättslägenhet	28	5 383
Villa, hus	47	8 929
Gruppboende	0	6
Servicelägenhet	0	41
Annat stödboende	0	10
Annat	1	267

Tabell 25: Har du någon nedsatt funktionsförmåga?

Svar	Procent	Antal
Nej	79	14 604
Ja, jag har svårt att se	3	630
Ja, jag ser inte alls	<1	12
Ja, jag har svårt att höra	11	2 111
Ja, jag hör inte alls	<1	20
Ja, jag har svårt att läsa, skriva eller räkna	1	85
Ja, jag motoriska svårigheter, svårt att använda mina händer	2	289
Ja, jag har intellektuella svårigheter, svårt att förstå och lära mig nya saker	<1	56
Ja, jag har psykiska svårigheter	<1	67
Ja, jag har svårt med koncentration och fokus	1	212
Ja, jag har svårt att hantera starka intryck, höga ljud, flimmer och liknande	2	274
Ja, jag har trötthet eller smärta	6	1 142
Vet inte	2	389
Annat	3	530

Tabell 26: Får du hjälp av någon i din vardag?

Svar	Procent	Antal
Ja	3	520
Nej	97	18 444

Tabell 27: Vilken typ av hjälp?

Svar	Procent	Antal
Hemtjänst	61	305
Personlig assistans	2	8
Boendestöd, stödpersoner eller liknande	3	16
God man/förvaltare	2	8
Anhörig/närstående	27	137
Annat	21	107

Tabell 28: Bor du tillsammans med någon?

Svar	Procent	Antal
Ja	58	11 110
Nej	42	7 935

Tabell 29: Vilken är din högsta avslutade utbildning?

Svar	Procent	Antal
Grundskola/Folkskola	16	3 033
Gymnasium/Realskola	31	5 946
Yrkesutbildning/Yrkeshögskola	14	2 621
Folkhögskola	2	342
Högskola/Universitet	35	6 771
Annan	2	388
Vet inte	<1	41

Tabell 30: Vilket eller vilka av följande tycker du stämmer med din nuvarande situation?

Svar	Procent	Antal
Arbetar	6	1 043
Hemma med barn	0	6
Pensionär	98	18 752
Sjukskriven	<1	24
Sjukersättning/Förtidspensionär	1	110
Annat	2	448
Vet inte	<1	22

Tabell 31: Vilken inkomst har du per månad?

Svar	Procent	Antal
0 kronor	<1	60
1–4 999 kronor	<1	42
5 000 – 9 999 kronor	1	126
10 000 – 14 999 kronor	11	2 070
15 000 – 19 999 kronor	28	5 339
20 000 – 24 999 kronor	22	4 172
25 000 – 29 999 kronor	12	2 333
30 000 – 49 999 kronor	14	2 699
50 000 kronor eller mer	4	673
Jag vill inte svara på den frågan	8	1 443